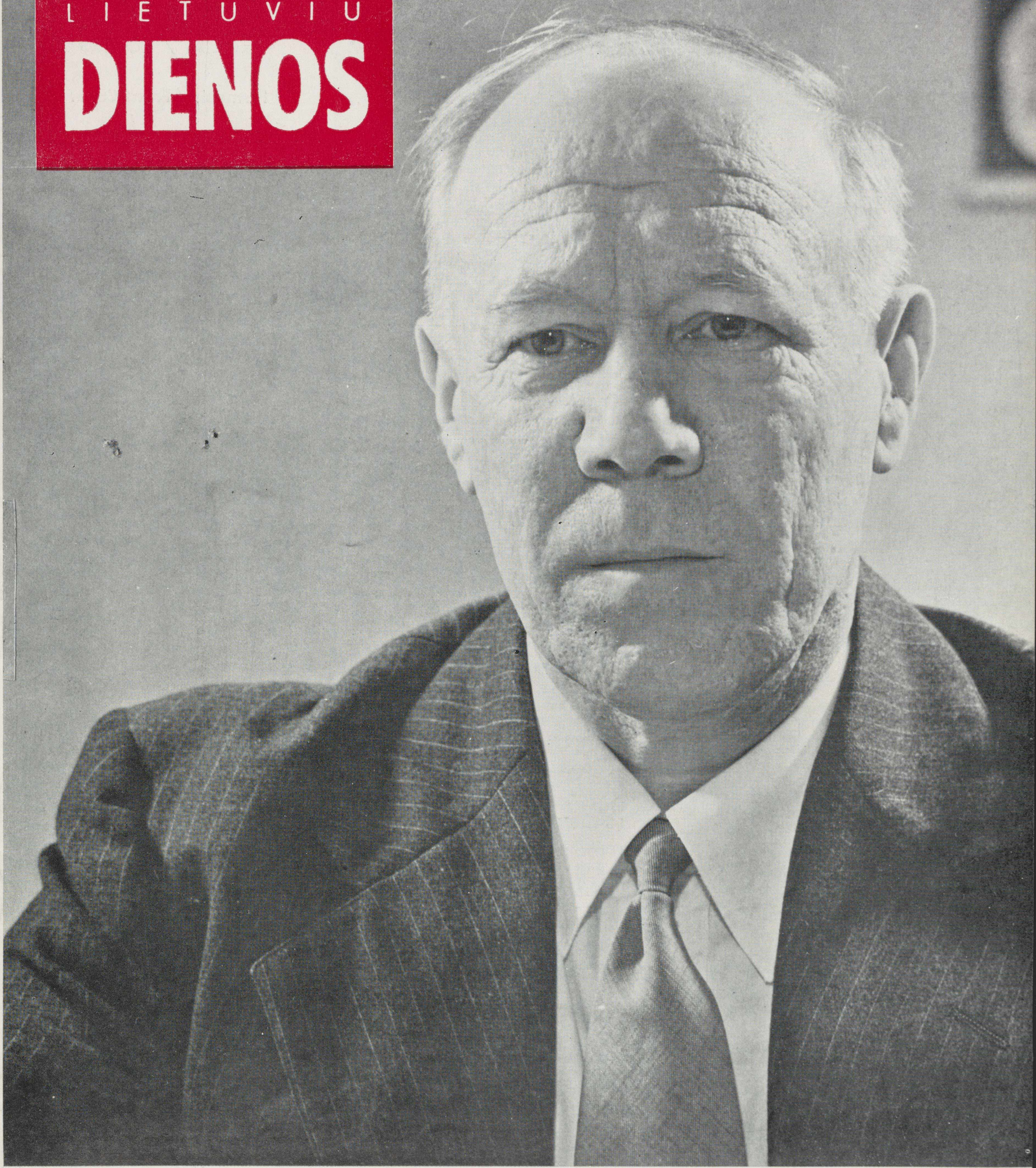

LIETUVIU
DIENOS

RAŠYTOJAS JURGIS GLIAUDA

LITHUANIAN DAYS

JANUARY

1977

1977 M. SAUSIO MĖN.

LIETUVIŲ DIENOS LITHUANIAN DAYS

4364 Sunset Blvd., — Hollywood, CA 90029

Telefonas: 664-2919

1977, sausis Nr. 1 (170)

January, 1977 No. 1 (170)

Eina XXVIII metai

Volume XXVIII

Redaguoja

REDAKCIJINĖ KOLEGIJA

Anglų k. Redaktorius / English Editor

ALFONSAS A. MILUKAS

Atsakomasis red. - Leidėjas / Publisher

Administratorius / Circulation Manager

ANTHONY F. SKIRIUS

Štraipsniai, autoriaus pasirašyti pavarde, slapyvardžiu ar inicialais, nebūtinai reiškia ir redakcijos nuomonę. Signed or initialed articles do not necessary reflect the opinion of the editors or of Lithuanian Days magazine.

Panaudojant medžiagą, prašoma pažymėti šaltinį. Republication of material from "Lithuanian Days" permissible only with indication of this source.

"LIETUVIŲ DIENOS" YRA SUJUNGTOS SU "KALIFORNIJOS LIETUVIŲ", LEISTU 1946-49 M. "LITHUANIAN DAYS" IS COMBINED WITH "CALIFORNIA LITHUANIAN", PUBLISHED 1946-49.

Prenumerata atnaujinama automatiškai, nelaukiant atskiro pranešimo. Nutraukdamas prenumeratą, skaitytojas administraciją painformuoja laišku.

If subscription is to be discontinued at expiration, notice to that effect should be sent; otherwise it will be renewed automatically.

leidžiama kas mėnuo, išskyrus liepos ir rugpiūčio mėn. Published monthly, except July and August.

Atskiros nr. kaina \$1.25

Single Copy \$1.25

Prenumerata metams \$12.00 bet kuriame pasaulio krašte. Subscription \$12 per year in any country of the world. Garbės prenumerata / Honorary subscription \$20.00.

"Second Class Postage Paid at Los Angeles, California".

TURINYS / CONTENTS

LIETUVIŠKOJI DALIS

	Psl.
Gen. St. Raštikis, Karas ar taika	3
Jurgis Gliuda, Protėvių freskos	4
Iliustruota rašytojo J. Gliudos ir jo šeimos bei artimųjų foto nuotraukomis.	
S. Kaunelienė, Lietuvių Bicentennial Komiteto paroda Detroite	8
Išpūdingas lietuvių pasirodymas Milwaukeje. Iliustruota	10
Naujos knygos	10
S. Būdavo "Europietė", "Lietuvių tautos pašaukimas", Knyga apie Britanijos lietuvių	
Studentų Sambūris "Malūnas" stato pjesę. Iliustruota	12
A. Variakojienės meno paroda	12
Tiesiausias kelias į susipratimą. LKDS Centro Komitetas	13
Kun. L. Zaremba — Naujas Jėzuitų provinciolas	14
Lituanistinis švietimas Argentinoje	14
K. J. Gliuda, Bakūžė kalnuose. Eil.	15
Aldonos Prižgintaitės Eilėraščiai	15
Lituanistinių knygų lentynoje. R. Lapas	16
Venezueloje pagerbta A. Eretaitė	16
Negestanti lieusna, rec. Z. Tenisonaitė	17
J. Gliudos raštų bibliografija. Sudarė V. Prižgintas	17

ENGLISH SECTION

	Pages
Jurgis Gliuda, author (Front Cover Story)	2
Lithuanian Leaders in Washington, D.C.	18
Seeking Emigration Through International Forums	19
Obituary, Dr. Ji Bielskis, Consul-General, Los Angeles	20
Vladas Jakubenas, Chicago From the Lithuanian Recording	20
Horn by Raimundas Lapas	21
Lithuania Minor: Studia Lituanica	21

Emilija Šliakienė, gyvenanti Los Angeles, buvo pirmojo "Lietuvių Dienų" žurnalo numerio garbės leidėja.

VIRŠELIAI / COVERS

Pirmasis / Front Cover

Author Jurgis Gliuda

In this Bicentennial year of the United States, author Jurgis Gliuda observes his 70th year milestone. He was born on July 4, 1906. Until 1944, he lived in Lithuania. From 1947, he has resided in the United States. By education, he is a lawyer. Married, wife Maria; son, Jurgis Jr.; grandson, Jurgis III.

Authors Jurgis Gliuda begins his 70th year having a plentiful literary cornucopia: approximately 20 novels, short story collections, stage plays, over a hundred essays on social and literary themes, several scores of book reviews, and a number of his works translated into English. This year will be marked by the publication of his newest novel and a short story collection. Additionally, he is an active guest lecturer.

Jurgis Gliuda has received seven literary awards for his novels and three awards for his short stories. Reviews of his works have appeared in diverse literary reviews and in the press generally. His biographical sketches as well as literary abilities are presented in *Lietuvių Enciklopedija*, *Encyclopedia Lituanica*, *Contemporary Authors*, *The Writer's Directory*, etc. Reviews of his works have appeared in the *Library Journal*, *Chicago Tribune*, *King Feature's Syndicate*, *Time*, *Books Abroad*, as well as in the Lithuanian language publications. An example of some of the reviews may be taken from *Time*, "House Upon the Sand, a novel of savage ironies, belongs with the best of literature on Nazidom." Another, cited from *Memeler Dampfboot*, "In meisterhafter Weise hat es der litauische Autor verstanden dieses tragische Schicksal zu gestalten und zu schildern."

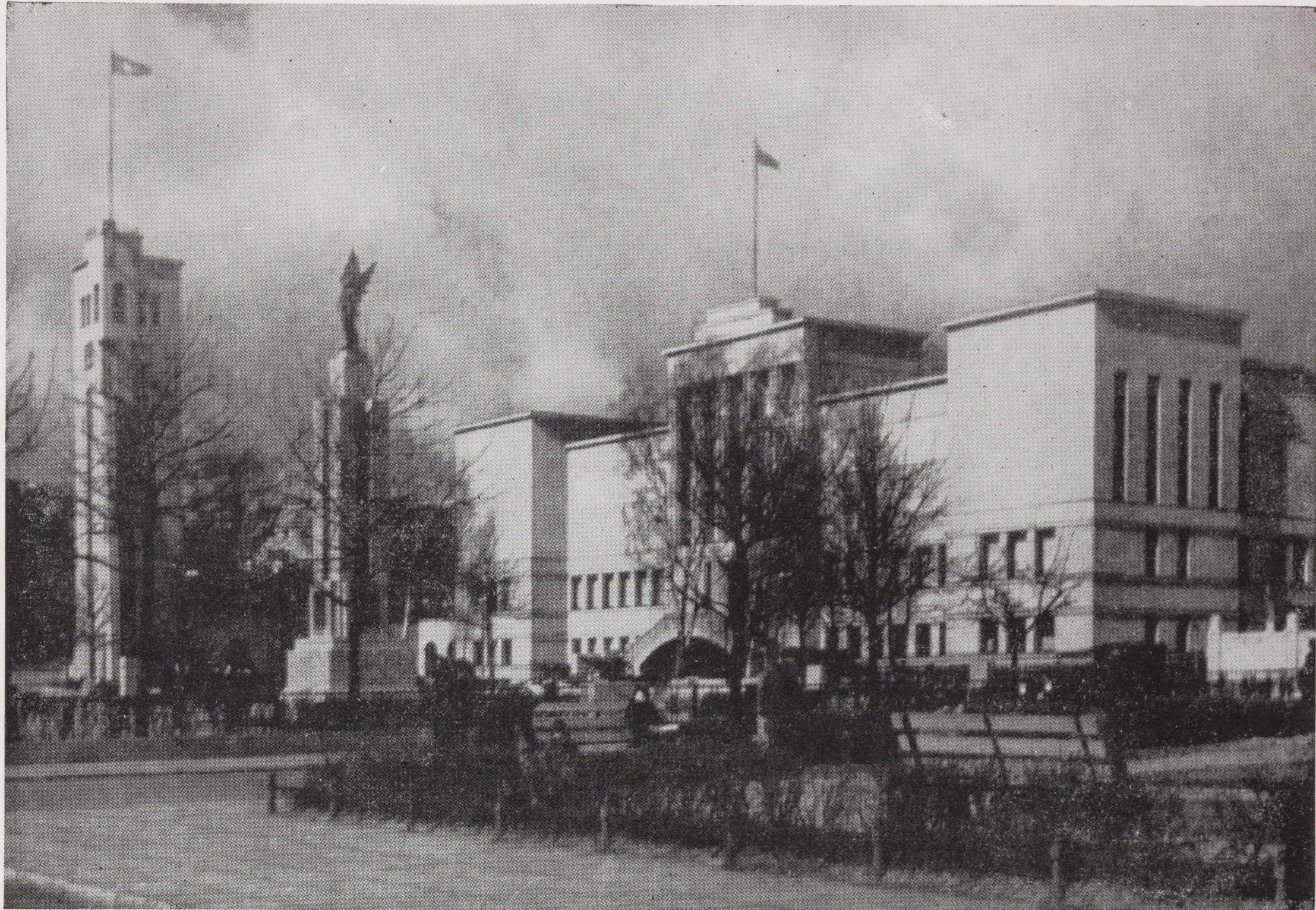
In the life of the characters that Author Gliuda draws, the over-riding focus is on the ever-changing social and political dogmas and the existing moral vacuum that situational or relative values bring to man; additionally, there is a fatalism in his characters and a stress that the decay of material benefits bring with it a personal rebirth of one's soul—a resurgence of personal reaffirmation. His characters are persons with feelings, intellect, but who are not in harmony with the often forced personal value compromises of modern existence.

Jurgis Gliuda was honored with a Council Resolution citing his cultural and literary achievements by the City of Los Angeles on January 21, 1977.

BACK COVER

Dail. Prano Gasparonio nukaltas rašytojo J. Gliudos biustas. Aplink sustatyta 18 jo parašytų knygų; dauguma iš jų gavo "Draugo", "Dirvos", "Laisvosios Lietuvos" premijas.

A bust in bronze of author J. Gliuda, done by Pranas Gasparonis, is surrounded by the writer's Lithuanian books published in the West.

Vytauto Didžiojo Muziejus Kaune nepriklausomybės laikais.

The Museum of Vytautas the Great in Kaunas during Lithuania's independence.
Foto V. Augustinas

Gen. St. Raštikis

Karas ar Taika

Taip esu rašęs prieš 25 su viršum metų. Nuo ano laiko iki šiol esame matę ir pergyvenę daug labai svarbių pasaulinių įvykių. Jie yra parodę, kad žmonija pagrindinai nepasikeitė, o jei truputį ir pasikeitė, tai ne geroj, bet blogoj pusėn. Buvo ir tebėra pasaulyje gerų žmonių, idealistų, bet vis daugiau atsiranda ir blogųjų. Ir tie blogieji dažniausiai yra aktingi, energingi, veržlūs. Jie savo veršlumu kartais patenka į vadovaujančias vietas, kur įsigyja galios, ir tada, nesiskaitydami su jokiais teisingumo ir moralės dėsniais, jie verčia visus kitus paklusti ir vykdyti visus jų norus ir sumanymus. Taip būna šeimose, organizacijose, politikoje. Dar blogiau atsitinka, kada tokie reiškiniai vyksta didelėse ir galingose valstybėse.

Šiuo metu pasaulis yra aiškiai suskilęs į dvi dideles ir labai skirtingas stovyklas. Vienoje pusėje griežtas diktatūrinių valstybių blokas, nuolat stiprinantis savo jėgas ir reiškias vis didesnes pretenzijas dar didesnių užkariavimų, ir antroje pusėje demokratinės valstybės, siekiančios taikos, bet, matydamos pavojų, priverstos taip pat stiprinti savo apsigynimo jėgas ir net siekti kompromisų su stipriuoju ir įžuliu savo oponentu. O to viso išdavoje matome pasaulyje naujas milžiniškas ginklavimosi lenktynes, kurių iki šiol dar niekad nėra buvę pasaulyje. Prie ko tai veda? Aišku, kad ne prie taikos, bet prie karo, net prie atominio karo.

Taigi, ir vėl nieko naujo šiame pasaulyje. Vieni ginkluojasi, kiti taip pat, arba iš baimės mėgina net mažinti savo karo biudžetus. Vieni drąsūs ir aktingi, kiti bailūs ir pasingi. Vieni agresingi savo sumanymuose, kiti linkę į nuolaidas ir kompromisus. Vieni rengiasi pulti, kiti gintis. O išdavoje visada drąsieji laimi prieš bailinguosius. Taip būdavo praeityje, ne kitaip bus ir ateityje.

Naujoje gėdynėje ir vėl matome jau daug kartų praeityje besikartojantį ir kitą liūdną reiškinį—kaip dažnai savieji politikos vadai nesiskaito su savųjų karių paaukotu krauju. Labai ryškus naujas pavyzdys buvo Vietnamo kare, kur amerikiečių karių pasišventimas ir jų pralietas kraujas bei paaukotos gyvybės buvo pasiekusios daug laimėtų pergalių, tačiau kur nevykusiai įsikišę politikai pralaimėjo tą karą. Tai yra tas pats liūdnas reiškinys, kokį matėme ir II-ame pasauliniame kare, kur amerikiečiai kariai buvo pasiekę labai gražių pergalių, tačiau tų pačių amerikiečių politikai nemokėjo išnaudoti tų pergalių bei laimėjimų ir politiškai pralaimėjo tą karą rusams komunistams. Amerikiečių karių pralietas kraujas ir jų paaukotos gyvybės nebuvo tinkamai įvertinti. Savo karių pasišventimo neįvertinimas Amerikoje dabar dar labiau gilinamas, kada ruošama generalinė amnestija visiems karinės tarnybos vengusiems dezertyrams. Juk tai yra skaudžiausias visų garbingų karių, ypač paaukėjusių savo gyvybes kautynių laukuose, moralinis įžeidimas, kurio išdavos bus dar liūdniau jaučiamos amerikiečių kariuomenėje ateityje.

Mums lietuviams yra liūdna skaityti ir rašyti apie tokius reiškinius. Mūsų Tėvynė Lietuva jau 36 metus tebekenčia sunkų svetimųjų jungą, ir tuo tarpu dar nebematyti greito galo toms lietuvių tautos kančioms. Tuo tarpu tik viena mintis dar paguodžia mus—tai daugelio buvusių kolonijų pasaulyje išsilaisvinimas ir pati kolonijų gėdynė einanti prie pabaigos. Ateis laikas, kada ir dabartinėms Sovietų Sąjungos kolonijoms ateis išsilaisvinimo valanda. Tada ir mūsų nelaiminga Lietuva galės nusikratyti rusiško kolonializmo jungo.

1977 m. sausis

PROTĖVIŲ FRESKOS

Laimingieji gyvena savo padermės šėlyje. Mintys plevena nerealioje sferoje: prisiminimuose, išlaikytuose šeimoje padavimuose, senų fotografijų miražuose. Iš protėvių mummyse gyvybės liepsna. Kalbėdami apie juos, gražiname juos gyvenimui. Toks tai stebuklas, prisiminimas, žmogui Dievo dovanota paguoda!

Protėvių vėlės tebesėdi vėlių suolelyje...

Nūn, sveiki gyvi, pabūkite valandėlę su mumis!

Trapi apybraiža "Protėvių freskos" skirta mano protėviams.

—o—

Gliaudų-Gliaudžių padermės protėvis-
pranokėjas buvo Adomas. Ne tas Adomas, kurį Dievas sulipdė iš bibliško molio, įdvelkė jam dvasią, paleido džiaugtis ro-
jaus palaima, o paskui išvijo lauk už ne-
leistiną flirtą su savo žaviuoju šonkauliu.

Mano protėvis Adomas buvo sulipdytas iš žemaitiško molio, kurį Dievas rado tri-
kampyje tarp Liolių, Kelmės ir Pakražan-
čio. Apytikrė yra mano protėvio Adomo
sulipdymo data. Tai Lietuvos-Lenkijos val-
stybės išdraskymo metai, tai Prancūzų
revoliucijos metai—apie 1795.

Šiam žemaitiško molio Adomui Dievas
įdvelkė Gliaudos-Gliaudžio pavardę. Su ta
reta pavarde pateko jis į dokumentus, bu-
vusius mano žuvusiame archyve. Ir gim-
inės merginos vadinosi dvigubai: kai ku-
rios Gliaudaitėmis, kitos gi Gliaudytėmis.

Dievas buvo nuolankus Adomui—ne-
baudė jo žiaurios baudžios vargais, ne-
varė iš žemaitiškų kalvelių ir upelių ro-
jaus. Adomas gimė ir visą savo gyveni-
mėlį sėsliai pragyveno Liolių pašlaitynuo-
se. Tai gražių padavimų apipintos vietos,
kur senų alkų sėkmės sueina į mistišką
pynę su Tytuvėnų ir Šiluvos stebuklais.
Kur laukuose milžinais stovi vieniši šimt-
metiniai ažuolai, o dainingi sodybų ir upių
vardai—Lendrė, Lioliai, Vilbėna—glosto
klausa romantišku švelnumu.

Be abejo, Adomas Gliauda-Gliaudys
lankėsi ir meldėsi medinėje Liolių bažny-
čioje, kuri, 1522 metais statyta, sveiku-
tėlė išliko iki mūsų laikų. Grožėjasi aš
tos bažnyčios angelais, šauniai giedančiais
mėlynosi lubose. Tuos smarkius angelus
su pietizmu ir pasigerėjimu perkėliau į
"Raidžių pasėliai" romaną...

Kaip ir bibliškasis Adomas, mano pra-
nokėjas Gliaudžių Adomas žemaitiškame
rojuje nenuobodžiavo vienas, be vyriškai
lyčiai palaimingo ir mielo šonkaulio, nes
istorija įregistruoja tris kūdikėlius Gliau-
džiukus.

Sekant bibliškuoju stiliumi—Adomas
pagimdė Kazimierą, Jurgį ir Petronelę.

Liolių bažnyčios sienas puošė dideli
Lelijų kunigaikščio Kazimiero ir narsaus
riterio Jurgio paveikslai. Tai, be abejo,
paskatino Adomą pavadinti savo sūnus
Kazimieru ir Jurgiu. Tai rodo Adomo

ižvalgos talentą, jo sandarą su idėjiniu
Liolių bažnyčios paveikslų pasauliu. Tai
buvo pranašingi vardai: Kazimieras liko
prie savo atšlaimų, Jurgiui teko kario da-
lia. Adomas pagimdė vaikus 1825-1835
metų tarpsnyje.

Perėjęs savo gyvenimo ciklus, Adomas
mirė prie Liolių ir buvo pakastas į tą
žemaitišką molį, iš kurio jį Dievas sulipdė.
Jis sugrąžino savo žemdirbišką sielą Die-
vui Liolių bažnyčios akivaizdoje, atskirai
stovinčios varpinės varpui atskambinus
jam tiek graudžių dūžių, kiek buvo skir-
ta atskambinti palydint iškeliaujančią žem-
dirbio sielą.

—o—

Vyresniajam Adomo sūnui Kazimierui
teko bukoliškas tėvo likimas. Teko jam
darbinga ir monotoniška žemdirbio sėslio
dalia. Kaip ir tėvas, Kazimieras gyveno
prie Liolių, dirbo Liolių dvare, lankė jo
tėvo lankytą bažnyčią, gimdė ir augino
vaikus. Kazimieras gimė, gyveno ir mirė
senų idiliškų lotyniškų bukolikų ir geor-
gikų kuklume...

Bet jo sūnui Petriui teko Odisėjo liki-
mas. Petras išvyko į tada dar tokia pasa-
kišką Ameriką, dalyvavo Amerikos-Ispa-
nijos kare, buvo karinėje ekspedicijoje į
Filipinus ir sugrįžo Žemaitijon mūsų
šimtmečio pradžioj parsiveždamas pla-
čiabrylę karišką skrybelę, angliškų posa-
kių gausą ir dolerių pensiją.

Jis išsikūrė prie pat Liolių kalvelės, ant
kurios puikuojasi senoji Liolių bažnyčia.
Tvarkytis jam sekėsi. Su pirma žmona
pagimdė tris dukras, su antrąja—tris sū-
nus. Su žvilgančia brike, kaip tikras dvar-
ponis, važiuodavo jis į Kelmės turgus, ne-
šiojo "miestiškai", o buvo gabus ūkinin-
kas. Perkentęs Pirmojo karo sunkenybes,
jis mirė pasidžiaugęs Laisvos Lietuvos oru.

Viena jo dukrų atkilo Amerikon, čia
ištekėjo, pralobo ir mirė, palikdama sūnų.
Kitos dvi tebegyvena Lietuvoje. Vienas
sūnus mirė vaikystės amžiuje. Kiti du Lie-
tuvoje nešioja šiaip retą Gliaudžių pavardę
ir perteikia ją savo įpėdinims.

Petronelė, pranokėjo Adomo duktę, iš-
tekėjo už Beržinsko, prarado Gliaudytės-
Gliaudaitės pavardę. Ji mirė palaiminga-

J. Gliauda su "Lietuvių Dienomis".
Foto: Pr. Gasparonis

J. Gliauda exhibits a copy of
"Lithuanian Days" magazine.

1905 m. nuotrauka. Iš kairės: Pranciškus Belaglovis, dėdė; Veronika, rašytojo močiutė; Marija, rašytojo motina; Stanislovas Gliauda-Gliaudys, rašytojo tėvas.

A photo dating from 1905. The persons depicted in the author's essay "Ancestral Frescoes."

me Lioliai-Kelmė-Pakražantis trikampyje, visai praradusi ryšius su savo gliaudiška paderme.

—o—

Adomo sūnaus Jurgio, tiesioginio mano senelio gyvenimas buvo sunkus, neramus, pavojingas tragiškai-odisėjiškas. Jurgis pateko į caro kariuomenę ir ištarnavo kariuomenėje . . . dvidešimt penkerius metus! Tada kareiviavimo pareiga nebuvo juokai! Ne be reikalo rekrutus surakintus varė į verbavimo stotis.

Per pirmąjį Lenkų-Lietuvių sukilimą Jurgis buvo dar vaikas, per Antrąjį sukilimą jis buvo kariuomenėje. Jis buvo Kaukaze, Kryme, prie Sevastopolio . . . Priprato prie kulkų zvimbesio, pažino kautynes durtuvais. Jis grįžo Žemaitijon apie 1868 metus, kada Rusija užėdė dėl baudžiavos panaikinimo reformų, dėl naujo gyvenimo būdo, dėl laisvių miražo.

Per savo ilgas kariškas odisėjas Jurgis nebuvo sužeistas. Jis grįžo namo žvalus, stiprus, ūpingas. Tai buvo plačią imperiją matęs ex-karys, savotiškas unikumas žemaitiško samanoto kaimo buityje. Jaukus Žemės planetos trikampėlis—Lioliai, Kelmė, Pakražantis—buvo jo sustojimo vieta, jo jaunystės sentimentų užuovėja. Brolis Kazimieras gyveno čia vaikų prigimęs, o Jurgis tik pradėjo svajoti apie įsikūrimą.

Įsikūrimą apsprendė 1870 metais už kareiviavimą dovanotos dvi "desencinos" žemės. Pasidėk dabar, vyre, savo medalius ir prie šautuvo pripratusias rankas ištieski į arklą.

Viena "desencinė" buvo neatidalyta atokesnėse Varių ganyklose, bet kita buvo karališkas kšnis prie pat Kelmės, prie judraus "šašėjaus," prie plento, kuriuo riedėjo diližanai, panašus į Nojaus laivą, tarp Šiaulių ir Tauragės.

Sklypas nuo plento ėjo žemyn, atšlaitėn, kur žaliavo pieva, kur buvo visus nepatvarius kapčius atstojantis kapčius, kapčių kapčius: gal būt šimtų tonų svorio granitinis luitas, įsmigęs į žemaitišką žemę neramiais ledynų šliaužiojimo laikais.

Ant aukščiausios sklypo vietos Jurgis pastatė trobelę. Iš mažyčių trobos langelių buvo matyti Liolių bažnyčia, kuri buvo ant kalvelės už kelių mylių. Troba padengė šiaudais. Asla—kojoms sveika—plūktinė. Netrukus tvartelyje sužvygo kiaulė, sukvaksėjo vištos . . .

Argi tai jau rojus, kurį Dievas davė prie penkiasdešimties jubilėjaus esančiam vis žvaliam ex-kariui Jurgiui Gliudai-Gliudžiui? Argi tai jau tas rojus, apie kurį Jurgis svajotojo kareiviavimo ir kruvinų batalijų sunkmečiais?

—o—

Jeigu bibliniame rojuje įdomiai perkeistas vyriškas šonkaulis yra tikra bėda, ex-kario Jurgio buityje toks šonkaulis ženklino rojų pilnutinį.

Prie Pakražančio, prie kaimo ant pat Kražantės kranto, kuris skendi augalotų medžių glūdumoje, kur tik kelios sodybėlės stūkso, Jurgis nusižiūrėjo jaunutę gražuolę dainininkę Veroniką. Buvusio kario šaunumas, žvalumas ir jo turtas—žemė ir troba prie "šašėjaus"—patrauke Veronikos dėmesį. Lyg ir išsipildė mėgiama jos daina "Lekia sakalas, atleikia sakalėlis . . ." Sakalas atlėkė—Veronika Urniežiūtė tapo Gliaudienė.

1934 metais Veronikas brolis ir mano netiesiogis senelis Vincas Urniežius, visą gyvenimą tarnavęs plento sargu, jau karštinčius, man pasakojo: "Šumnios buvo vestuvės Jurgio ir Veronikos Pakražantų . . ." Ir tame posakyje "vestuvių šumas" atskambėjo man ex-kario Jurgio šaunumas ir prigimtis.

Didžiodamasis savo jaunute, gražuole žmona, ėjo kartu su ja Jurgis Kelmės bažnyčion, apkabinęs savo plačią krūtinę kariškais medaliais. Tai ne kokia nors politika, dėl kurios tada idealistai galvas suko. Tai buvo savo vyriško šaunumo įrodymas . . .

Neilgai Gliaudžiai gyveno kartu. Jurgis, kurio krūtinės nepersmeigė durtuvai kautynių siautulyje tolimose žemėse, gavo plaučių uždegimą ir mirė lovoje, palikęs savo jauną žmoną nėsčią. Jis mirė 1881 metais vasario mėnesį.

Kovo 25 dieną, už mėnesio po Jurgio laidotuvių, gimė Veronikai sūnus, mano tėvas Stanislovas.

—o—

Sunkios teko dienos jaunai našlelei su kūdikiu prie krūtinės. Tad, netrukus, užkury susistojo prie Jurgio išmone ir kietomis rankomis suręstos trobelės durų. Juk be vyro, visi žino, kaime negyvensi. Veronika pradarė duris—įžengė Belaglovis. Veronika Gliaudienė pakeitė pavardę: Veronika Belaglovienė.

Ji pagimdė sūnų Pranciškų. Trobelėje krykštė du broliukai: vienos motinos, skirtingų tėvų vaikai.

Neilgai gyveno Belaglovis. Jam mirus Veronika ištekėjo už Navakausko. O šiam mirus ketvirtojo užkurio neėmė. Du jos sūnus jau ėjo į paauglių amžių. Vyriškos jėgos mikroskopiskame ūkyje.

Paaugliai Stanislovas ir Pranciškus talokino motinai, ganė savo ir kaimynų žąsis, kapojo šatriukus, nešė vandenį, augino savo kiaules. Žemė davė bulves. Sėjo rūgį. Platus daržas. Net jauni vaismedžiai . . .

Veronika buvo graži. Plačias jos akis vadino "dangiškais ežeriukais." Ji buvo meili, linksma ir dainininkė. Kaimynų buvo mėgiama. Ant plačios mažo langelio palangės stovėjo labai sena alavinė Dievo mūka. Ir iki mano laikų vadino žemę "Gliaudžių žeme," o trobelę "Gliaudžių stūba."

Ant "stubos" aslos, kaip žvakės liepsnelė vėjuje, pasilaikė motinos ir dviejų sūnų gyvenimas. Skurdas ir . . . idilė.

Greta tos skurdžios idilės dundėjo "šašėjumi" sunkūs, rudi diližanai, plataus pa-

Rašytojas ir jo žmona Marija savo namuose. Foto: Al. Dudoravičius

The author and his wife Maria in their Los Angeles home.

saulio šmėklos. Gliaudžių trobelė buvo čia, kaip iš dainos išsemta: bakūžė samnata, greta obelis, ir šaltinėlis luomoj, ne-lyginant sraunus upelis.

—o—

Sekdamas savo pusbrolio pagal motinos liniją Antano Urniežiaus pavyzdžiu, Stanislovas galvojo apie mokslinimąsi. Kur eiti pradinę mokyklą baigus? Jis pamėgino stoti į apylinkėje veikiančią pie-ninkystės mokyklą. Tokią baigė pusbro-lis. Bet dėl nepriteklių grįžo namo ieškoti uždarbio Kelmėje. Dėl savo kaligrafiškos rašysenos jis gavo darbą pas teisinių patarimų davėją Geimoną ir, vėliau, pas notarą Keželį. Keželis buvo lietuvis ir pa-triotas. Jis buvo liuteronas, todėl galėjo notarauti. Geimonas buvo sužemaitėjęs žydas, 1922 metais sutikęs mus, iš Sibiro grįžusius, kaip mylimas savo gimines. Jaunuolis Stanislovas, gerai pramokęs rusų kalbą, perrašinėjo Geimono ir Ke-

želio susirašinėjimus...

Veronika mėgo bažnyčią: pamaldų mis-tiką, procesijų spektakliškumą. Jos gra-žus, naivus, skaidrus tikejimas buvo per-pintas artimų bei tolimų bažnyčių lan-kymais. Vėliau, jau gerokai aptukusi, tu-rėjo pasitenkinti tik Kelmės bažnyčia.

Vyrų mirtys, tokia nuolatinė ir vis stai-gi našlyste, mažyčiai sūnūs, fatalizmo pa-ženklinta buitis, grožio kupina gamta, sun-ki kova dėl būvio ir aitrus moteriškas vienišumas, ir nutrinta žemaitiška malda-knygė, kurią ji nešiojo su savimi jos ne-paskaitydama, ir išpūdingi varpų gaude-siai—viskas tai šaukė jos jautrią širdį, jos skaisčią dvasią aukštyn, aukštyn, į sferą, kur viskas gera, darnu ir teisinga.

Tai buvo matriarchinė šeima. Ilgainiui Veronika atrodė kilni matrona: stamboka, saikingai pilna, plačių šviesių akių, su sun-kiais tamsių plaukų kaskadais. 1905 metų nuotrauka buvo jos pirmoji ir vienintelė.

Tada, Stanislovas lankėsi Kelmėje, atka-kęs iš tolimo Sibiro ir dovanojo motinai šilkinę suknią, kuria ji pasipuošė foto-grafijai.

—o—

1914 metais gegužės mėnesį aš asmeniškai susitikau su bobute Veronika. Tais metais, jau gerokai ekonomiškai prakutęs Sibire (Tobolske), mano tėvas atvyko Lietuvon, ieškodama galimybių persikelti į Šiaulių ždinę. Sibire jis pasiekė reikiamo mokslo aukštesnei tarnybai gauti. Jis turėjo gerą vietą ždinėje. Jis jautėsi už-tikrintai—ir koks tai buvo skirtumas su jaunuoliu, kuris perrašinėjo raštus notaro konceliarijoje...

Karas, lyg staigus žemės drebėjimas, sutriuškino jo planus.

1914 metais, kelionei už 3000 mylių, jis pasiėmė mane, septynmetį.

Tobolske, penkerius sukakęs, aš jau pa-

J. ir M. Gliaudžiai ir sūnus Jurgis Jr., teisininkas.

J. Gliuda and his wife, Maria, with son Jurgis Jr., a lawyer.

rinkau savo profesiją: ugniagesys! Trejeto pakinkyti lėkė į gaisrą raudoni vežimai, žvilgėjo metalas, skambėjo skambalai. Kelionės metu aš pamačiau Šiauliuose autobusus. Dvasią perveriančiai traliavo autobusų šoferiai, spausdami juodą gutaperčinę puslę prie signalinio rago. Kada tėvas dovanojo man tokį žaislą, tokį ragelį, aš nutariau: būsiu autobuso šoferiu, važinėsiu tarp Šiaulių ir Tauragės, o prie Gliaudžių sodybėlės, prie pat plento, įrengsiu sustojimo stotį. Tuoj pat čiupau bobutės Veronikos "siečką," naudojamą kiaulėms bulves kapoti, iškirtau dalį daržo, morkų ir burokėlių lysvę, nepataisomai atšipinęs ašmenis.

Veronika stovėjo trobelės tarpdury ir stebėjo anūko siautėjimą. Kada viskas buvo išniokota ir autobusų sustojimo stotis parengta, ji apkabino mane ir pritarė mano sumanymui: taip, čia tinkamiausia vieta autobusams sustoti, nors, šiaip, autobusai ir sutraiško žioplai pasimaišiusias vištas.

Ji padovanojo man saldinių popieriukų, kurių buvo prisitaupius. Tokius patogu paversti autobusų bilietėliais . . .

—o—

Man, septynmečiui, buvo lengva keisti profesines perspektyvas, bet 1901 metais jaunas Stanislovas tokių perspektyvų neturėjo. Nebuvo jokių perspektyvų. Dusi- no tikėjimo atranka. Nebuvo vilties siekti mokslo, rasti darbą. Pripuolami darbeliai slėgė skurdu ir pastumdėliškumu. 1902 metais jis gavo laišką iš pusbrolio Antano Urniežiaus. Šis jaunas žemaitis atkuto Kustanaujuje, mieste anapus Uralo. Jis dirbo ten švediškoje "Alfa-Laval" pieninkystės firmoje, steigė pienines, gerai gyveno. Antanas siūlė Stanislovui ieškoti laimės ir turto už Uralo. 1920 metais Lietuvon grįžęs Antanas Urniežius dirbo pieno ūkyje ir įsteigė keliasdešimt pieninių.

1902 metais kelmiškis jaunuolis Sta-

nislovas Gliuda-Gliudys (taip jo pavardė įrašyta pase) apleidžia motiną ir idilišką, skurdžią pakelmio trobelę. Ano meto "choo-choo" traukinys dešimtį ilgų, nerimastingų dienų vežė jį į Rytus per neapžvelgiamas platybes, per tamsius Uralo tunelius. Už keliolikos metų Stanislovas, "self-styled" statuso ieškotojas, pasidarė gerai uždirbęs ir savimi pasitikęs Sibiro lietuvis, "Lietuvių Laikraščio" ir "Šaltinio" skaitytojas, apkabinęs savo kambarių sienas Lietuvos kunigaikščių graviūromis. Kelmės gyvenimo skurde dvasioje vis neapčiuopiamas standartinis lietuviškas patriotizmas susiformavo jo gyvenčiūroje ir iki paskutinės minutės jo jau neapleido . . .

Savo vaikus jis pavadino tėvų vardais: Jurgis ir Veronika.

1907 metais antras Veronikos sūnus Pranciškus apleidžia motiną. Jis vyksta į Ameriką, iš mylimosios gavęs "šipkartę." Ji, prieš metus atkakusi iš Kelmės į Hartfordą, išsikvietė savo meilę. Hartforde Pranciškus įsteigė savo mechaninę dirbtuvę, pagimdė du sūnus.

Iki mirties karštinčiavo Veronika viena savo trobelėje prie "šašėjaus." Nebuvo ekonominių sunkumų. Laiškai iš Sibiro ir Amerikos nešė jai rublius ir dolerius. Veronikai teko gaudyti motinos dalia, jos sūnums beieškant skalesnės duonos tolimuose kontinentuose. Sūnų laiškus skaitė jai raštingesni kaimynai. Ji dėjo laiškus, kaip kadaise saldinių popierėlius, dėžutėn.

Ji mirė vieniša, staigiai, 1921 metais, toje pat trobelėje, kurion ją, tokią jaunutę parsivedė iš ūksmingo Pakražančio žvalus ex-karys Jurgis Gliuda-Gliudys, toje pat plačioje lovoje, kurioje ji pagimdė du sūnus-odisėjus . . .

1922 metais rudenį Kelmėn iš Sibiro

Su laurų vainiku Čikagoje.

With a wreath of laurel, in Chicago.

Rašytojo žmonai Marijai Gliadienei E. Dovydaitienei sega iškilmių gėlę per rašytojo jubiliejų.

Foto L. Kantas

Mrs. Maria Gliuda is presented with a corsage.

grįžo mano tėvas ir mes, jo šeima. Revoliucijos siautuly sulaikė gyvenimą. Mes buvome bailūs, jautrūs, geidėme ramybės ir taikos. Žmonės neišplėšė tuščių, apleistų Gliaudžių trobelės. Kaimynai ją užrakino ir užrakintą laikė.

Tėvas persižegnojo ant slenksčio, nes žengė į savo tėvų šventovę. Įžengėme į nykią, apleistumo tvaiku dvelkiančią patalpą. Tėvas priėjo prie lovos, kurioje jis buvo pagimdytas, prie jo gyvenimo betliejaus. Kada atidarėme tamsiai rudą spintą, pamatėme: skaros pridengtą kabančią Stanislovo 1905 metais motinai dovanotą juosvai-melyna šilkinę suknią, lyg Veronikos 1905 metų triumfo parėdas, lyg skausmingas savo sūnų laukimo liudijimas . . .

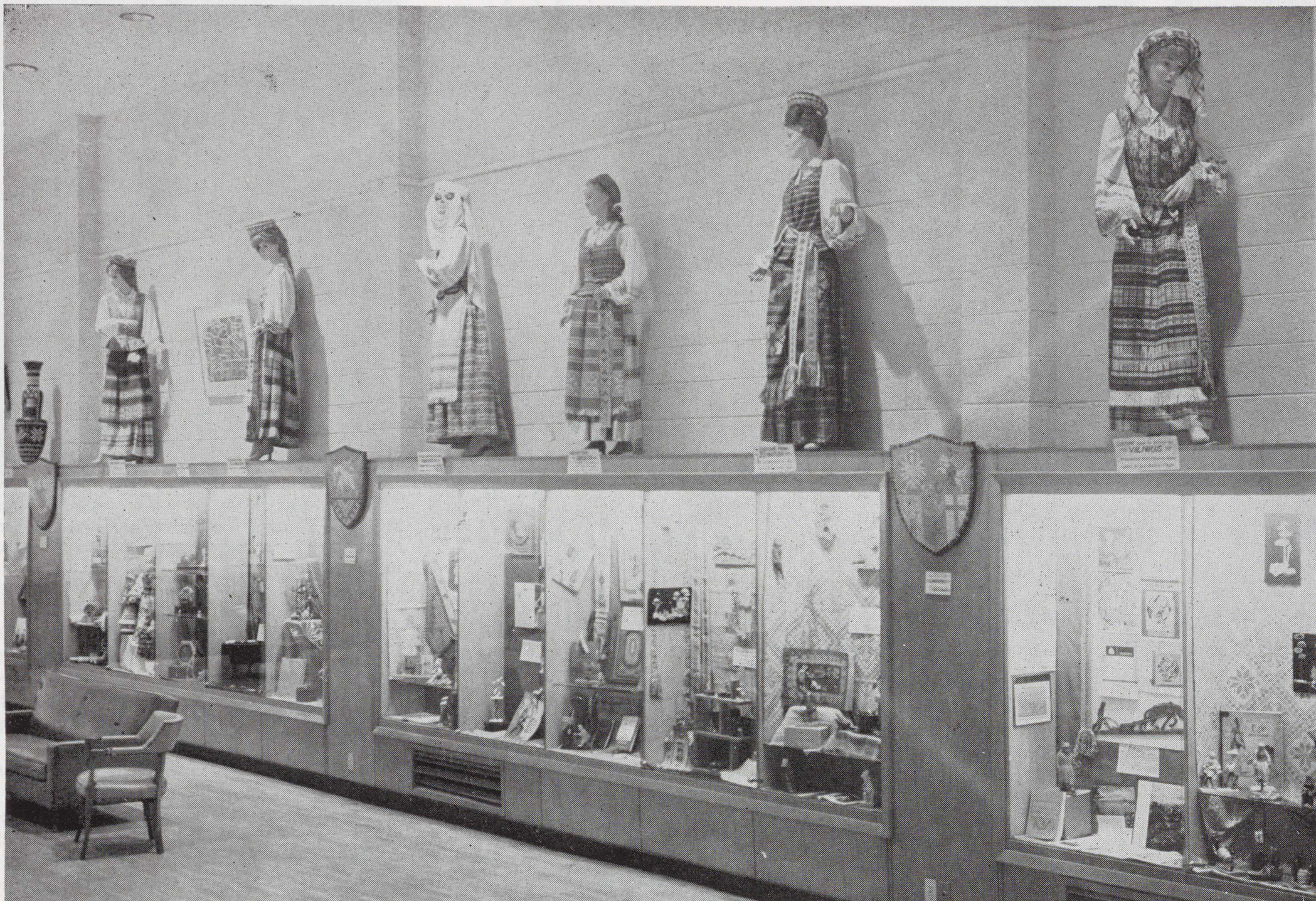
1937 metais, man valdant kelmiškę žemę prie plento, vietos savivaldybė griežtai pareikalavo nugriauti mano padermės paminklą, mūsų dainoje apdainotą bakūžę samanotą, nes pastatėlis . . . skurdina bendrą vaizdą, rodo prašalaičiams keleviams Lietuvą samanotą ir skurdžią! Protestai nepadėjo. Du kaimynai senukai, keikdami barbarišką įsakymą, per trejetą dienų trobelę nugriovė.

1912 metais, pertvarkant takus Kelmės kapinėse, naują taką nutiesė per prano-kėjo Jurgio kapą, kryžių gi išmeigė greta. Laikui bėgant kryžius išvirto. 1914 metais Stanislovas vos apytikriai nustatė savo tėvo kapo vietą. Vėliau viskas užžėlė, pakito, kapus perkėlė kiton vieton. Pirmojo protėvio Adomo kapų niekas nerado—tik sako, kažin kur senuose Liolių kapuose . . .

Veronika atsigulė Kelmės naujaka-piuose . . .

Beje ar tai reikšminga: kapai, kryžiai, tvorelės aplink juos? Protėvių vėlės sėdi vėlių suoleliuose. Ten, kaip ir senose, jaukiose kapinėse gardžiai kvepia kmynais, saldžiomis auksinėmis ramūnėmis. Ten dvelkia žalias vėjas. Jauki turi būti žemėje kentėjusių žmonių vėlių suolelio aplinka. Tad atvyk, sėsk ir svajok įsisva-jojęs . . .

Mirusiųjų elgesys solidus, vertybės patvarios . . .

Vienos sienos dalis vitrinų Lietuvių Bicentennial komiteto suruoštos Tarptautiniam Institute "Lithuanian Cultural Heritage" parodoj.
Nuotrauka J. Gaižučio

Sectional view of the showcases exhibited by the Lithuanian Bicentennial Committee in Detroit at the International Institute's display of cultural heritage.

LIETUVIŲ BICENTENNIAL KOMITETO PARODA DETROITE

Rugsėjo 19 dieną Detroito Tarptautinio Instituto Tautybių salėj buvo iškilmingai atidaryta ir spalio 24 d. uždaryta, Detroito Lietuvių Bicentennial Komiteto suruošta, "Lithuanian Cultural Heritage" paroda.

Paroda buvo tikrai didinga, nes buvo labai daug brangių, lietuviams būdingų eksponatų, medžiagos apie Lietuvos praeitį, apie įnašą į žmonijos ir Jungtinių Amerikos Valstybių gyvenimą. Paroda buvo išgarsinta lietuviškoj ir amerikietiškoj spaudoj ir per radiją.

Ruošdamas šią parodą, Detroito komitetas siekė ne tik parodyti lietuvių tautos dvasinius lobius, pavaizduoti Lietuvos praeitį, bet taip pat atkreipti kitataučių dėmesį į lietuvių įnašą į Detroito ir JAV-bių gyvenimą bei dabartinę Lietuvos padėtį. Komitetui tai pavyko padaryti. Straipsniai amerikietiškoj spaudoj prieš parodos atidarymą ir parodos metu sukėlė tokį susidomėjimą, kad daugelis telefonu prašė informacijų apie parodą, lietuvių ir net Tarptautinį Institutą. Parodą, be tūkstančių detroitiečių, aplankė daug svečių iš Lenkijos, Kanados, Čikagos, Lansingo, ANN Arbor, Pontiac, Monroe ir kitų vietovių.

Straipsnius su iliustracijomis išidėjo "Detroit Free Press" (rugs. 28 d.) ir "Detroit News" (spalio 20 d.).

Paroda ir jos skyriai

Didžiosios Tautybių salės sienose įrengtos vitrinos, lentynos virš vitrinų ir sienų tarpai pražydo įvairiaspalviais, įvairiašaisiais darbščių lietuvių rankų darbo audiniais, senomis ir šių dienų dievdirbių skulptūromis, drožiniais, lėlėmis ir labai turtinga gintaro kolekcija. Ekspوناتai atvežti iš Lietuvos, gauti iš Kanados, New Yorko, Čikagos ir Detroito menininkų bei pritaikomosios dailės kūrėjų darbai.

Pirmoje vitrinoje buvo pavaizduoti **Lietuvos priešistoriniai laikai**. Ant tamsiai pilka medžiaga aptrauktų keturkampių pritvirtinti akmens, žalvario ir geležies amžių mūsų protėvių įrankiai, ginklai ir papuošalai — visi iš įvairios medžiagos meniškai agr. Jurgio Baublio padaryti. Sunku patikėti, kad tai tik imitacijos. Dr. Gimbutienės knyga "Balts" ir Lietuvių Liaudies Meno knyga, kurios atvers-

tas puslapis rodė autentiškus aisčių papuošalus ir įrankius, kurie kaip du vandens lašai panešėjo į imitacijas. Lino rankšluostis ir graži juosta bei vitrinos eksponatų aprašymas anglų kalba bylojo apie žilosios lietuvių senovės laikus.

Istorinė Lietuva. Labai gražios medžio skulptūros: šventąją ugnį kurstanti vaidilutė, prie aukuro besimeldžias krivis (netekęs per bombardavimus Vokietijoje vienos plaštakos), žilabarzdis vaidila su kanklėmis ir staugiantis geležinis vilkas — iš vieno gabalo medžio Vokietijos stovykloj paprastu peiliuku Lietuvos dievdirbio Juozo Alkevičiaus išdrožinėtas, Radvilos Našlaitėlio Lietuvos žemėlapių kopija, Kauno pilis iš žalvario ant medžio, knygos, spalvingi audiniai ir aprašymas sudaro darnią visumą.

Lietuvos didybės gadinė — Vytauto Didžiojo imperija. Senas Amerikos Lietuvių Tarybos išleistas istorinės Lietuvos žemėlapis, kuriame pavaizduotas Lietuvos augimas, iki ji Vytauto Didžiojo laikais tapo didžiausia Europos valstybe. Dekoratyvinė inž. J. Gaižučio medinė lėkštė, dail. Matejkos piešto

Žalgirio mūšio kopija, medžio inkrustacija Trakų pilis, kurioje mirė Vytautas Didysis, Vytauto Didžiojo jubiliejinis albumas — tai vis reti eksponatai, kuriais labai domėjosi saviečiai ir kitataučiai.

Tikėjimo simboliai. Du maži ant medžio iš šiaudų paveikslai, darbas į Sibirą ištremto lietuvių, kuris savo krašto ilgesį išlieja kūryboje: viename prie brolio partizano kryžiaus, kurio papėdėj trys nulaužtos gėlės, suklupusi lietuvaitė; antrame — Trijų Kryžių kalnas, Gedimino pilis ir staigiantis vilkas... Cetrinėj vietoj ant medžio iš gintaro Aušros Vartų Marija, po jos kojomis gintaro rūtų šakelės, Gedimino pilis, katedra ir senoji varpinė. Mediniai įmantriai išdrožinėti koplytstulpiai, trys kryžiai, rūpintojėliai, lietuviška sodyba ir retas deimančiukas — iš Lietuvos atvežta XIX š. nežinomo dievdirbio "Pieta", kurios veide kulkų žymės, dar žymu rūbų spalvos ir Marijos ir ant jos kelių gulinčio Kristaus veiduose sukauptas skausmas, vertė kiekvieną susimąstyti. Taip pat iš Lietuvos sena medinė šventojo stovylėlė, dvi 1863 m. vyskupo Valančiaus aprobuotos, labai gražiai išlaikytos maldaknygės. Sibiro lietuvių maldaknygė trimis kalbomis — vaizdavo kenčiančią Lietuvą ir už tikėjimą persekiojamus lietuvius.

Lietuviškos knygos ir knygos apie Lietuvą anglų kalba. Kad neperkrauti tik dalelę knygų buvo išstatyta: pirmas, XV ir paskutinis lietuvių Enciklopedijos tomai, Encyclopedia Lithuanica, Broniaus Kviklio "Mūsų Lietuvos" keturi tomai, Lithuania 700 years, Day of Shame ir eilė kitų. Spaudos draudimo laikus simbolizavo "Vargo mokykla", graži koplytėlė ir fone puiki lietuviška staltiesė.

Lietuva. Reljefinio Lietuvos žemėlapis iš valakiško riešuto medžio didžiulis modelis, agr. Jurgio Baublio kruopštaus penkerių metų darbo vaisius. Kiekvienas kalnelis, pakilimas pagal skalę tiksliai iškeltas, upės vingis išvestas, kiekvieno ežerėlio plotas mėlynai nudažytas. Daugelis lietuvių ir kitataučių tą modelį pirmą kartą matė, juo labai domėjosi ir grožėjosi. Žemiau pastatytas J. Baublio lietuviškas namelis ir klėtelė.

Nepriklausoma Lietuva. Įrėmintas rankšluostis iš Lietuvos, su įausiais Lietuvos himno žodžiais; viršum ir apačioj jų tautinės vėliavos spalvos; Gedimino stulpai ir šonuose tarp ornamentų Gedimino stulpai ir geležiniai kryžiai. Apačioj — iš Lietuvos gautas takelis su eilėraščių įausiu posmeliu, inkrustuota medinė dėžutė, Lietuvos istorijos puslapis su Nepriklausomybės aktu ir prezidento Smetonos atvaizdu, mažytė medinė vytis ir A. Kučo "Lithuanians in America" su ant aplanko Amerikos lietuvių padovanotu Laisvės varpu ir jame iškaltais žodžiais.

Valstybės simboliai. Puošni siuvinėta J. Jasiūno Vytis, sukaktuviniai medaliai, lietuviškos monetos, dekoratyvinė lėkštė, žurnalas ir

paiškinimai anglų kalba.

Vilnius — Lietuvos sostinė. Didelis gintaro ant medžio paveikslas: Gedimino ir Trijų Kryžių kalnas, vario staigiantis vilkas, vėl gintaro ant medžio paveikslas staigiantis vilkas, knygos apie Vilnių, medinė lėkštė su Vilniaus herbu — šv. Kristupu, nešančiu Kūdikėli, gintaro Gedimino pilis, litografijos: Šv. Onos bei Petro ir Povilo bažnyčios — Vilniaus puošnios ir įvairios architektūros puikūs pavyzdžiai.

Šimto metų senumo tautinis kostiumas. Labai spalvingas, zanavikės tautinis kostiumas, prieš šimtą ar daugiau metų rankomis iš ūky augintų linų ir vilnos išaustas. Kiekvienas dygsnelis rankomis siūtas. Palaidinukė labai gražiai adinuke išsiuvinėta. (Negailėstingas laikas padarė savo: kai kuriose vietose medžiaga sudūlėjusi). Senoviška gintaro segė. Nepriklausomybės laikais lietuvis ūkininkas išaustos plonos lino drobės gabalas. Graži juosta su įausiais žodžiais "Kur bėga Šešupė, kur Nemunas teka, ten mūsų tėvynė graži Lietuva". Knygos apie tautinius drabužius ir juostas. Labai senas gintarų vėrinėlis ir iš nepriklausomos Lietuvos laikų linų kuodelis.

Lėlės. Įvairių Lietuvos sričių tautiniais drabužiais papuoštų didelių, vidutinių ir mažesnių lėlių kolekcija. Dalis iš Lietuvos, kitos — K. Kirvelaitienės, B. Tamošiūnienės ir A. Tamulionienės papuoštos, kreipė akis įvairaus amžiaus moterų ir mergaičių.

Kaimo virtuvė. Ant lentynėlės išstatyta: gražus žaliai glazūruotas molinis šotėlis ir puodelis, mediniai grybų pavidalo indeliai druskai, pipirams ir garstyčioms. Pakabinama ornamentuota druskinė. Gražiai išdrožinėti šaukštai. Medinė alaus statinaitė su indeliais, pipirų grūstuvė, kraičio skrynutė, medinė lėkštė su Lietuvoj keptais meduoliais: baravykais, kaštonais, riešutėliais. Ornamentuoti kočėlai, ratelis, kultuvė ir klumpės iš Lietuvos.

(Redakcijos pastaba: toliau autorė aprašo dar visą eilę smulkesnių skyrių, kuriuos dėl vietos stokos paminėsime tik vardais: Gintaro dirbiniai; Gintaro papuošalai; Lietuviška opera; Muzika; Velniai; Lietuviškieji lobiai iš vieno namo; Lietuvos Šaulių Sąjunga; Sportas; Legendų ir žvėrelių pasaulis; Pasakų ir vaikų pasaulis, Kalėdos, Velykos, Mokslas, Detroito inžinieriai ir architektai, Ateitininkų veikla, Rašytojo ir poetės, detroitiškų vitrina, Jurgio Baublio darbai, Reginos Alkevičienės keramika, DLK Birutės draugija, Lietuviški pašto ženklai, Detroito Lietuvių Organizacijų Centras, Dariaus ir Girėno skridimas, Lietuviškoji periodika JAV-se, Antaninos Jonynienės keramika, J. Jasiūno pritaikomojo meno darbai, Viktoro Veselos medžio darbai, dailininkų Vandos Abraitienės, Ričardo Bilaičio, Jadvygos Paukštienės, Antano Rūkštelės ir Jono Gaižučio paveikslai).

Lankytojai ir pasisakymai. Lankytojų buvo tūkstančiai — įvairūs savo išsilavinimu, kilme ir skoniu. Kai kurie parodą lankė pakartotinai, ilgiau vieną ar kitą vitriną studijuodami. Lankė pavieniai ir grupės. Buvo jų iš Europos, Kanados ir Amerikos miestų. Lankytojų entuziastingi pasisakymai buvo rengėjams, jų talkininkams ir paskolinusiems, dažnai labai vertingus, pinigais neįkainojamos eksponatus, moralinis atpildas už įdėtą darbą, priimtą milžinišką atsakomybę ir rūpestį.

"Tik žmonės, netekę savo tėvynės, gali taip karštai ją mylėti ir savo karštą meilę tokiu pasiaukojančiu darbu parodyti", išsireiškė vienas lankytojas.

Iš Lenkijos atsilankęs kunigas džiaugėsi, kad turėjo galimybės tą nepaprastą parodą aplankyti, tokiais vertingais eksponatais pasigėrėti, lietuvių atsiektais laimėjimais pasidžiaugti.

Jaunas baltgudis, ilgai studijavęs visas vitrinas, palyginęs kai kuriuos eksponatus su gudiškaisiais, pareiškė:

"Jei ši paroda būtų pasaulio lietuvių sostinė Čikagoj, jie pagrįstai galėtų ja didžiuotis, bet, kad daug mažesnė Detroito lietuvių kolonija tokią parodą suruošė, nuostabu, tikrai nuosabu."

"Šią parodą privalot nuvežti į Čikagą, New Yorką ir kitas kolonijas, kad ir jie galėtų tais retais eksponatais pasidžiaugti," nuomonė vieno detroitiečio.

"Jūs esate pavergti, mes laisvi, bet mes nei tokių eksponatų neturim, nei nesugebėsime, ką turim, taip meniškai išdėstyti, nei tokį vaišingumą, kaip lietuviai, parodyti," būkštavo skandinavai.

Tai tik keletas atsiliepimų, o jų kasdien teko labai gražių ir iš lankytojų ir Tarptutinio Instituto vadovybės girdėti. Vadovybė ypač džiaugėsi komiteto darniu bendradarbiavimu, entuziazmu, vaišingumu ir labai kultūringa lietuvių reprezentacija.

Straipsniai amerikietiškoj spaudoj ir pati paroda, išsiuntinėti šimtai meniškai inž. Jono Gaižučio nupieštų pakvietimų, dalijamos knygelės anglų kalba apie Nijolę Sadūnaitę ir lietuvių JAV-se, tai sėklos, kurios amerikiečių masėms davė supratimą apie lietuvių, jų kultūrą, dabartinę padėtį ir mūsų siekius.

Stefanija Kaunelienė

E. Sevela, **Truth is for Strangers.** A Novel About a Soviet Poet. Translated from the Russian by Antonina W. Bouis. Doubleday & Co., Inc. 1976. 210 p. Kietais viršeliais. Kaina \$6.95.

Red. priedas. LD knygynas yra užsakęs šio romano tam tikrą kiekį egz. platinimui; užeikite į LD knygyną arba kreipkitės laišku.

ISPŪDINGAS LIETUVIŲ PASIRODYMAS MILWAUKĖJE

Lietuviškas kioskas Milwaukės "Holiday Folk Fair" parodoje 1976 m. lapkr. 19-21 d.

The Lithuanian booth at the Holiday Folk Fair, Milwaukee, Wis., November 19-21, 1976.

VIRŠUJE —

Audėja Aldona Veselskienė iš Chicagos, Ill. demonstruoja audimą Holiday Folk Fair parodoje Milwaukėje.

ŽEMAI —

Verpėja G. Mitkienė demonstruoja verpimą Milwaukės parodoje.

ABOVE: Aldona Veselskiene of Chicago demonstrates weaving Lithuanian folk art style at the Holiday Folk Fair, Milwaukee, Wis.

BELOW: Another exponent of Lithuanian folk art weaving at the Milwaukee Fair, Mrs. G. Mitkiene.

Holiday Folk Fair yra didelis įvykis Milwaukėje ir, galima sakyti, viso Wisconsin kultūriniam gyvenime. Šios parodos ir pasirodymai vyksta jau 33 metai. Tarp 44 tautų šventėje dalyvauja ir lietuviai. Paskutinius, berods, 10 metų lietuviams vadovauja ir jų pasirodymus koordinuoja dr. V. Balčiūnas. Visi tarptautiniai pasirodymai vyksta keliuose srityse—tautinėse meno parodose, maisto gaminiuose, scenoje ir vadinamose "World Mart"—prekyvietėse, kuriose kiekviena tauta stengiasi parduoti savo tautinių gaminių.

Maisto skyriui vadovavo T. Balčiūnienė, prekybiniam skyriui—E. Stulgies ir tautiniams šokiams žinomas St. Milašius vadovaujamas "Bijūnas." Tuo tarpu atsakomybę už reprezentaciją tautinėje parodoje šiais metais perėmė L.B. Milwaukės apylinkės valdyba, kuriai pirmininkauja energingasis Vyt. Janušonis.

Jo dėka parodoje išvydome tipiską lietuvišką seklyčią, kurią pastatė dr. K. Tautvydas. Vyt. Dudėnas, G. Marchertas ir P. ir V. Janušoniai. Ornamentai išpauštyti V. Janušonio, o sieninės žvakidės čikagiškio E. Nakučio. Parodoje gėrėjomės autentiškais lietuvių audiniais, juostomis ir gobelenais, paskolintais iš Bulkaičių, Dobrovalskienės, Happ, Dargių, Janušonių, Mitkienės, Marchertų, Tautvydų, čikagiškių Vaznelių, Kavaliūnienės, o solist. E. Blandytė paskolino dvi balines sukneles, papuoštas tautiniais raštais. Toliau didžiausia parodos atrakcija buvo lietuviškos staklės, kuriomis audė iš Chicagos pakviesta tautinių audinių specialistė A. Veselskienė, kuri be jokio atlyginimo visą parodos laiką demonstravo patį audimą ir aiškino lankytojams mūsų meną.

Prie lietuviško ratelio linų verpimą demonstravo ir žiūrovams aiškino G. Mitkienė (So. Milwaukee). Prie parodos pa-

kaitomis budėjo I. Bulkaitytė. V. Aleksandrūnaitė, Tautvydienė ir Marchertienė su dukromis.

Paroda praėjo su dideliu pasisekimu, atkreipusi ypatingą žiūrovų dėmesį (jų perėjo per tris dienas 68,463). Paroda, kaip ir kiti dideli pasirodymai, pareikalavo daug laiko, visą eilę žmonių atsisakė laisvalaikio, skirdami savo energiją ir darbą mūsų reprezentaciniam reikalui.

Paroda yra pakviesta perkelti į Milwaukee muziejų. Daug net trečios kartos amerikiečių lietuvių, nekalbančių jau lietuviškai, ją matė, gėrėjosi, prisipažino esant lietuviai ir tuo didžiavosi.

Nuolat sekantiems Milwaukee lietuvių gyvenimą tenka pastebėti ir pagrįstai džiaugtis malonių ir labai reikšmingu faktu, t.y. kad jaunoji Milwaukee lietuvių inteligentų karta be išimčių ir visomis išgalėmis prisidėjo ir vieningai pasiekė šių gražių rezultatų. Jiems priklauso pagarba ir padėka. —Kor.

Naujos knygos

Stasys Būdas: Europietė. Išleido Nidos Knygų Klubas nr. 98. Spaudė Londone 1976-tais metais, 173 pusl., kaina 5 dol. 2.5 svarai.

Šitas romanas leidžiamas rašytojo St.

Būdavo dešimties metų mirties sukakčiai paminėti. Tai yra paskutinis jo dar niekur iki šiol neskelbtas kūrinys.

Gal būtų buvę geriau šito kūrinio apamai neskelbti? St. Būdas jau ir Nepriklausomaj Lietuvoj buvo žinomas rašytojas. Atsimenu, kaip mes gimnazistės, kadaise, žavėjomes jo "Loreta." Parašęs jis yra daug ir išleidęs gerų knygų. Kad šitas rankraštis liko stalčiuj, matyt, kad autorius pats jautė jo trūkumus. Nes ir geras rašytojas, kartais, gali sukurti menką dalyką.

Turinio neatpasakosiu, nes kitaip skaitytojui nieko neliks. Gal visa fabula galėtų sudaryti gana įdomų romaną, bet šito "Europietėje" nepavyko. Išėjo naivus ir paviršutiniškas pasakojimas, kuris savo tikrumu skaitytojo negali įtikinti. Amalija, nors ir bandoma ryškiau atvaizduoti, išeina dirbtina ir juda knygos puslapiuose kaip mechaniška lėlė. Dar blogiau su jos mylimuoju, tikras avinas ir tiek, be logikos ir išblukęs vyro tipas. Ir romano pabaiga nelogiška, saldi, lyg su cukrum apibarstytas tortas. Per daug dialogų, tarytum televizijos feljetono scenarijus. Gavau įspūdį, kad autoriui sudėtingai žmogaus dvasios vingiai nėra pakankamai aiškūs.

Šį kartą Nidos Klubas persistengė. Norint paminėti St. Būdą reikėjo paimti ir išleisti vieną iš jo pačių permausių kūrinių. To jis nusipelno. Bet dabar, vargu ar autorius pats būtų ta atranka patenkintas?

Z. Tenisonaitė

LIETUVIŲ TAUTOS PAŠAUKIMAS

Tokiu pavadinimu J. Venclova parašė knygėlę, kurioje apžvelgęs tautos praeitį, mėgina atkreipti dėmesį, atsipalaidavus nuo svetimų įtakų, eiti lietuvišku keliu, puoselėjant iš protėvių paveldėtą kultūrą. Knygelė skiriama jaunimui, nes, anot dr. A. Maceinos, naujosios kartos turi būti gerai supažindintos su tautinio pašaukimo esme, nes tautinis pašaukimas yra tautos gyvybės klausimas.

Autorius, remdamasis daugelio žymių autoritetų pareikštomis mintimis, akcentuoja, kad kiekvienas žmogus priklauso kuriai nors tautai ir turi tėvynę. Iš to kyla pareigos šioms institucijoms ir tai sudaro tautinį pašaukimą. Iš šio taško išeidamas, jis gvildena lietuvių pareigas tautai ir tėvynai, cituodamas tuo reikalu mūsų tautos žymių vyrų pasisakymus. Sako, kad Mykolas Lietuvis (Michale Lituanus) XVI š. buvo pirmasis, nurodęs savo tautiečiams, kaip jie turėtų laikytis santykiuose su savo kraštu. Toliau jis primena kanauninko M. Daukšos pasisakymus, S. Daukanto darbus, cituoja dr. V. Pietario, dr. J. Basanavičiaus, prel. Mačiulio-Maironio, arkivyskupo P. Karevičiaus ir kitų pareikštas mintis.

Tolesniam tekste kalbama apie tautos pašaukimą bendrai ir prieinama prie lietuvių tautos pašaukimo. Sakoma, kad daugumas senosios Lietuvos valdovų nesuprato savo tautinio pašaukimo ir tuščiai eikvojo tautos jėgas. Bet tautos pašaukimą suprato aušrininkai ir paruošė tautą nepriklausomam gyvenimui.

Sekant dr. Girnium, tautinis pašaukimas — tautinė kultūra. Kurdamą kultūrą, tauta vykdo savo pašaukimą. Konstatuojama, kad lietuvių tauta išlaikė senąją indoeuropiečių palikimą. Suminimi svetimausių mokslininkų gražūs atsiliepimai apie lietuvių meną, dainas, tautinius šokius, drabužius ir lietuvių kalbą.

Bene įdomiausias skyrius, ką Lietuva ir lietuvių tauta davė pasauliui, suvestinas į šiuos punktus: lietuvių tauta išlaikė senąją indoeuropiečių tautų bendrąjį palikimą; agynė Vakarų Europos krikščioniškąją kultūrą nuo mongolų sunaikinimo; išlaikė seniausią pasaulyje kalbą su senaisiais žmonijos kultūros bruožais. Lietuvių tauta išugdė didįjį pasaulinio masto klasiką K. Donelaitį, davusį pradžią literatūroje pozityviam realizmui. Pagimdė didįjį genijų M. K. Čiurlionį, abstrakcinio meno pradininką. Davė pasauliui daug gabių ir talentingų žmonių, pavyzdžiui, Lenkijai Jogailaičių dinastiją ir unijos pasėkoje daugybę asmenų, pasireiškusių įvai-

riose srityse: valstybininkų, mokslininkų, rašytojų, kurių žymiausias Adomas Mickevičius. Taip pat Rusijos daugelis žymių žmonių buvo kilę iš Lietuvos.

Daugelis Algirdaičių davė pradžią Rusijos vyraujančioms didikų šeimoms. Net tokie žymūs rašytojai kaip A. Dostojevskis ir L. Tolstojus buvę lietuvių kilmės. Pietų Amerikai davė prof. I. Domeiką, įžymųjį geologą, Santiago valstybinio universiteto įkūrėją ir pirmąjį jo rektorių. Šiaurės Amerikai davė dr. A. Kuršių (Curtių), pirmosios aukštesn. mokyklos įkūrėją; laisvės kovų dalyvį generolą T. Kosčiūšką, deją, lenkų pasisavintą, ir daugelį kitų žymių žmonių.

Galutiną išvadą autorius nurodo reikala atsipalaiduoti nuo svetimų žalingų įtakų, paraližuojančių lietuvių tautos gyvybines jėgas, dirbant vieningai sujungtomis pastangomis tautos stiprinimui ir Lietuvos gerovei.

Iš gale pridėto naudotos literatūros sąrašo matyti, kad rašydamas šią knygėlę, autorius įdėjo daug darbo, panaudodamas net 152 šaltinius lietuvių ir kitomis kalbomis.

Gale duodamas trumpas paaiškinimas anglų kalba apie šios knygelės turinį ir paskirtį. Dėl gausos šaltinių ir tuo klausimu žymių žmonių pareiškimų jaunimui rekomenduotina šią knygėlę perskaityti, nes joje suminėti pavyzdžiai padeda ugdyti tautinę savigarbą ir skatina entuziazmą.

Ig. Medziukas

J. Venclova, **Lietuvių tautos pašaukimas**. 76 psl. Spaudė "Draugo" spaustuvė, 1975 m. Chicago, Ill. Kaina nepažymėta.

BATTLE OF GRUNWALD

An Historical Novel.

Liberal English translation with prologue and epilogue by

Julius Jonas Bielskis

Publisher: Lithuanian Days.

The novel consists of two parts, each having twelve intriguing episodes. It is replete with unexpected incidents, pathos, romance, drama and tragedy.

Ona Puida translated it into the Lithuanian language. An abridged Lithuanian version was written by J. Sužiedėlis in 1930, and it was published in 1954 by the Lithuanian Book Club Nida, London, England.

The battle of Grunwald was fought on July 15, 1410, some 82 years before Christopher Columbus landed in America. The battle was fought between the Lithuanian, Polish and allied armies on one side, and the Teutonic Knights and other crusaders on the opposite side.

The Teutonic Order was crushed.

Knyga apie Britanijos lietuvius

D. Britanijos Lietuvių Sąjunga pasirūpino, kad būtų paruošta ir išleista knyga apie Britanijos lietuvius 1947-1973 metais — apie jų gyvenimą ir visokeriopą veiklą. Tokią knygą paruošė K. Barėnas, ir ji šiuo metu renkama Nidos spaustuvių. Knyga bus nemaža: apytikriai skaičiavimu, vien teksto susidarytų apie 600-700 puslapių, jei formatas būtų toksai, kaip Nidos Knygų Klubo leidinių, bet prisidės dar daugybė iliustracijų. Tačiau knygos formatas bus žymiai didesnis, todėl ir puslapių skaičius sumažės. Knyga bus kietai įrišta, ir ji bus atspausdinta kaip albumai — lapai platūs, bet neaukšti, kaip knygoje įprasta.

Leidėjai nutarė, kad knygos pavadinimas turėtų būti šitoks: **"Didžiosios Britanijos Lietuvių Sąjunga: Britanijos lietuviai 1947-1973 metais"**. DBLS ir ligi šiol tebėra pati didžiausia lietuvių organizacija D. Britanijoje, o kai ji susikūrė, tai turėjo apie 3.000 narių, ir jos skyriai buvo įsteigti visur, kur tik tame krašte bent šiek tiek susibūrė lietuvių. Apie ją sukosi visa lietuvių veikla — joje apsijungusieji lietuviai vaidino, dainavo, šoko, sportavo, paskaitas skaitė, minėjimus ruošė, ir jei šiandieną jie turi laikraštį, leidžia knygas, išlaiko Lietuvių Namus ir Lietuvių Sodybą, tai nuopelnas tos DBLS. Suprantama, kad knygoje daugiausia puslapių skirta jai.

Tiesa, suvažiavę 1947-1948 m. į Britaniją, lietuviai rado jau senosios emigracijos savo tautiečių įsigytą vieną bažnyčią ir porą klubų, o Skotijoje ėjo laikraštis. Turėta ir savo organizacijų. Po to šalia DBLS susikūrė dar viena kita politinė ar kultūrinė organizacija. Jų veiklos pėdsakai knygoje taip pat bus atžymėti.

Taigi knygoje bus gausybė faktų ir pavardžių ir iš DBLS-gos ir kitų organizacijų bei sambūrių veiklos, ir pirmų pirmiausia ji galės būti įdomi tiems, kurie gyvena ir gyvena Britanijoje ir dalyvavo kurioje nors veiklos srityje. Jiems tai bus gaivinantis svetur išgyventųjų metų malonus prisiminimas. Tiems, kuriems Britanija yra tolimas ir svetimas kraštas ar kurie joje gyvena, bet jokioje veikloje nedalyvavo, ši knyga bus istorinis to krašto lietuvių gyvenimo dokumentas.

Kol knyga dar tik renkama, leidėjams jau iš anksto rūpi, kas norėtų ją įsigyti. Kai bus baigta rinkti ir reikės spausdinti, tada bus reikalinga žinoti, kiek egzempliorių galės būti išpirkta. Dėl to, jeigu kas apsispręstų šią knygą įsigyti, prašome jau dabar panešti.

Iš anksto užsisakantiems knyga kainuos \$12.00 arba £5.00.

Kai ji bus išleista, tai kainuos brangiau, o taip pat gali ir pritrūkti.

Užsisakyti šiuo adresu:

DBLS Centro Valdyba. Dėl knygos "DBLS". — 2 Ladbroke Gardens, London W11 2PT, Great Britain

DBLS c. v.

Stasius Būdas Steigiamasis Seimas. Dr. V. Daugirdaitė-Sruogienė. 1975. 262 psl. Iliustruota. Su santrauka anglų kalba. Tautos Fondo leidinys. Platina: "Darbininkas", 341 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y. 11207 Kaina \$6.50.

Autorė suglaustai ir labai ryškiai išdėsto atkurtosios nepriklausomos Lietuvos kovas valstybei apginti, intensyvų pasiruošimą Steigiamajam Seimui rinkti, rinkimų eigą, svarbiausia, didžiulios Seimo atliktus darbus. Duotos net seimo atstovų kalbų ištraukos. Apibūdinti ryškiai seimo nariai. Nurodyta partijų gintieji interesai, atskirų narių elgesys, komunistų taktika ir procentas. Parodyta tautos valia, pareikšta 90-ties procentų, turėjusių teisę balsuoti. Reikšmingas veiklas istorijai ir dabarčiai.

Romano **The Truth is for Strangers**

autoriumi įspūdžius ir padėką galima rašyti rusiškai ir angliškai.

Manome, kad verta padėkoti ir leidyklai, Lietuvos tematika veikalą išleidusiai.

Tai būtų autoriui ir leidyklai moralinė satisfakcija.

Adresas:

Mr. Efraim Sevela, c/o Doubleday & Co., 245 Park Ave., New York, 10057

VARPAI SKAMBA

Stasius Būdas

Apysaka

Mokytojo Banaičio, Loretos, Sa-los, Uždrausto stebuklo ir kitų romanų bei apysakų autorius Stasius Būdas šioje apysakoje vaizduoja spaudos draudimo metus. Pagrindinis herojus yra našlaitis Rapolas Gelžinis, kuris, kaip pasakytų vysk. Valančius, yra guvus berniukas Apysaka ypač tinka mūsų jaunimui. 180 psl. Kaina \$2.50

Naujas Lietuvos

žemėlapis

(mokyklai ir namams),

paruoštas J. Andriaus, atspausdintas Rand McNally Co., 59"x48" ant texoprint plastikuoto popieriaus:

1. sulankstytas (voke) ar susuktas (tūtoje) \$15.00

2. su lazdomis (pakabinamas):

b) be paklijavimo \$20.00

HISTORY OF LITHUANIA. By Dr. J. B. Končius. Published by the American Lithuanian Community of the U.S.A., Inc. Chicago, Ill. 142 p. (A pamphlet with illustrations and an ancient map).

Tas ir daugiau knygų galima gauti:

Lietuvių Dienos,

4364 Sunset Blvd., Hollywood, CA

RENEW YOUR

LITHUANIAN DAYS

VIRŠUJE — Rugiapiūtės pjesės vaidintojų scena.

APAČIOJE — “Rugiapiūtės” scena.

Scenic performance of “Harvesting Time.”
Actors dancing scene from “Harvesting Time.”
Photo R. Klsielius

STUDENTŲ SAMBŪRIS “MALŪNAS” PASTATĖ “RUGIAPIŪTĘ”

“Lietuvos Atsiminimų” radijo vedėjas dr. Jokūbas Stukas 35 metų sukakties minėjimo proga pasikvietė Baltimorės-Washingtono studentų sambūrį “Malūną”, kuris Kultūros Židinyje Brooklyne pastatė 3-jų veiksmų muzikinę pjesę “Rugiapiūtę”.

Malūno ansamblui vadovavo Nijolė Dulytė-Kaltreider ir Danutė Drazdytė-Balčiūnienė. Muzikantai buvo Pranas Baltakis ir Egidijus Žilionis. Solisto tėvo rolę vaidino brooklynietis Petras Sandanavičius. Kiti vaidintojai buvo: motina — Nijolė Dulytė Kaltreider, duktė Marytė — Joana Vaičiulaitytė, studentas Šarūnas — Arūnas Vaškys.

Vaidinimas buvo gerai paruoštas ir publikos šiltai priimtas.

Daugiau kaip 20 šokėjų grupė pašoko Rugučius, Oželį, Kubilą, Darbo šokį, Vainiko šokį, Mikitą, Mergaičių Audėjėlę, Laidytinį, Subatėlę, Abrūsėlį ir Ūsaininką. Kai kurie šokiai buvo paruošti ir pritaikyti Danutės Balčiūnienės. Šoko: P. Alūnas, D. Drazdytė-Balčiūnienė, R. Balčiūnas, R. Buivytė, A. Drazdytė, J. Dulytė, David Gorrell, Birutė Dulytė-Gorrell, Nijolė Dulytė-Kaltreider, J. Laučkaitė, D. Naidiciūtė, J. Pocius, V. Piliutė, V. Pilius, K. Prasčiūnas, N. Radžius, V. Sajauskas, J. Vaičiulaitytė, A. Vaškys ir Raselė Veliuona.

Prof. dr. J. Stukas, padėkojęs vaidintojams ir šokėjams, pristatė garbės svečius, dalyvavusius parengime.

Aldonos Audronytės-Variakojienės MENO PARODA

Losangelietė dailininkė Aldona Variakojienė, kuri per Liet. Bendr. Lietuvių Dieną Los Angeles mieste turėjo meno parodą, lapkričio 12-21 dienomis savo kūrinių parodą Chicago lietuviams. Jos meno paroda vyko Čiurlionio galerijoje, Jaunimo Centre, 5620 Claremont Ave. Parodą rengė ir globojo Dzūkų draugija. Atidarymas įvyko lapkr. 12 d. 7 val. 30 min. vakaro.

Dailininkė į Chicagą nusivežė 50 paveikslų.

A. Variakojienės darbai yra spalvingi, naujoviški ir suprantami bet kuriam žiūrovui, meno kūrinyje ieškančiam ne tik formos, bet ir turinio.

Paroda turėjo didelį pasisekimą — ją aplankė daug žmonių, spauda palankiai rašė.

Dalis garbės svečių Jokubo Stuko “Lietuvos Atsiminimų” radijo 35 metų sukaktuviniame parengime, kur buvo suvaidinta pjesė “Rugiapiūtė”. Iš kairės: Loreta Stukienė, Pranas ir Algirdas Brazinskai (neseniai atvykę iš Turkijos), Irena ir Julius Vėblaičiai, T. Kornelijus Bučmys, prel. Jatulis, kun. Budreckas ir T. Ramanauskas.

Guests at the 35th anniversary commemoration of radio “Lithuanian Memories.”

TIESIAUSIAS KELIAS Į SUSIPRATIMĄ

Lietuvių Krikščionių Demokratų pažiūra į bendrines organizacijas ir jų veiklą

Lietuvių krikščionių demokratų atsakingi asmenys ne kartą yra pasisakę bendrinių organizacijų prigimties, paskirties, savitarpių santykių bei bendradarbiavimo klausimais. Visas jas laikė reikšmingomis, talentingu pramatymu įkurtomis ir šiuo pavergtos Lietuvos gyvenimo laikotarpiu labai reikalingomis. Lietuviai krikščionys demokratai tas organizacijas vertina teigiamai. Jie jas, bendraudami su kitomis grupėmis, organizavo, joms paskirtį ir kryptį formulavo pačioje jų atsiradimo pradžioje.

Netikėtai kilus kietam susidūrimui kai kurių organizacijų veikloje, o Amerikos Lietuvių Bendruomenei skylančią dvi, išaugo pavojingas įtempimas, nešantis žalą visam lietuviškam darbui. Tokio fakto akivaizdoje jaučiame turį teisę ir pareigos pasisakyti, kaip krikščionys demokratai žiūri į tuos nesusipratimus.

1. Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas, 1943 metais suorganizuotas Lietuvoje, o 1944 metais vasario 16 dieną paskelbęs savo reikšmingą deklaraciją taip pat Lietuvoje, yra lietuvių tautos laisvas ir autentiškas balsas bei jos valios reiškėjas.

Vyriausias Lietuvos išlaisvinimo Komitetas yra pačios lietuvių tautos savo žemėje sudarytas organas, jos teisėms ginti ir už jos laisvę bei nepriklausomybę kovoti. Jis yra vienintelis vyriausias Lietuvos laisvės kovos vadovas ir vykdytojas pasauline apimtimi. Tauta pati tokias teises jam suteikė ir tokius uždavinius davė. Jį sudaro visos lietuvių politinės organizacijos, turėjusios savo atstovus demokratinės Lietuvos seimuose, kaip tikrosios politinės tautos velios reprezentantės, ir visi rezistenciniai sąjūdžiai, gynę Lietuvos teises ir jos laisvės siekimus okupacijų metais. VLIKas yra lietuvių tautos organas, jis nėra skirtas išėivijai, todėl išėivių organizacijos negali norėti ir negali tapti VLIKo nariais, bet jos privalo VLIKą remti ir su juo nuoširdžiai bendradarbiauti Lietuvos išlaisvinimo darbe. Per VLIKą ir per VLIKą sudarančias grupes reiškama politinė lietuvių tautos valia, ir to niekas negali pakeisti. Galima VLIKą sugriauti, bet negalima jo prigimties ir jo struktūros pakeisti. Tai žinotina visiems.

Lituviai krikščionys demokratai, kaip tada, ir taip dabar, yra įsitikinę, kad tokia VLIKo struktūra yra gera, tamptai rišasi su pavergta tauta, pilnai atitinka lietuvių tautos ligšiolinę politinę diferenciaciją ir palieka plačias galimybes bendradarbiauti su išėivijos organizacijomis. Todėl jie nesutinka su siūlymais kai kurių asmenų, arba ir kolektyvų, kurie siekia pakeisti VLIKo struktūrą iš esmės priimant į VLIKą nariais išėivijos kultūrinės organizacijas, taip, kad politinėms organizacijoms ir rezistenciniams sąjūdžiams beliktų tik simbolinė reikšmė.

2. Amerikos Lietuvių Taryba yra artima VLIKui organizacija, kaip savo struktūra, taip ir savo tikslais. Jos veiklos plotas — Jungtinės Amerikos Valstybės. Tarybą suda-

ro visos ideologinės ir politinės srovės, aktyviai pasireiškusios Amerikos lietuvių visuomeniniame gyvenime. Jos buvo tuo tikruoju aktyvu, kuris sukūrė, palaikė ir išugdė lietuvių išėivijos tautinį judėjimą. Kai tas aktyvas apsijungė, atsirado Amerikos Lietuvių Taryba, Lietuvos išlaisvinimo darbui dirbti. Ne kuriam kitam darbui, bet išimtinai Lietuvos išlaisvinimo darbui Jungtinėse Amerikos Valstybėse. Todėl Amerikos Lietuvių Taryba galėjo tiek daug metų išsilaikyti ir tiek daug padaryti. Jos užnugaris yra gausus, ALTa turi didesnį skaičių rėmėjų negu kuri kita organizacija Amerikoje. Amerikos Lietuvių Taryba yra nepakeičiama lietuvių organizacija Jungtinėse Amerikos Valstybėse, todėl reikia ją remti, ją išlaikyti ir su ja bendradarbiauti visiems, kurie rūpinasi Lietuvos laisvės byla. Kas nueitų kitu keliu, labai suklystų.

3. Bendrasis Amerikos Lietuvių Šalpos Fondas, BALFu vadinamas yra labdarybės ir šalpos organizacija. Ji apima visus JAV lietuvius, nežiūrėdama nei jų tikybos, nei politinių įsitikinimų. Tai yra tikras lietuviškas Samarietis. Tai didžiai brangi organizacija, nesiveržianti į kitų organizacijų darbo sritis, bet su dideliu pasiaukojimu dirbanti sau skirtus darbus. Nepaprastai reikalinga organizacija, verta visų lietuvių paramos ir gausių aukų, kad piniginiai ištekliai nesumažėtų, kad pajėgi būtų sutelkti pagalbos kiekvienam į vargą patekusiam lietuviui.

4. Pasaulio Lietuvių Bendruomenė yra didžioji lietuvių išėivijos užuovėja. Joje sutelkta gyvybiniai reikalai ir labai svarbūs uždaviniai. Lietuviybės išlaikymas, lituanistinis švietimas, lietuviškos kultūros puoselėjimas, kultūrinių vertybių kūrybos ir kūrėjų rėmimas, yra išimtinoje Lietuvių Bendruomenės atsakomybėje.

Galima tikrai pasidžiaugti daugelio kraštų Lietuvių Bendruomenių atsakomybės supratimu, pareigingumu bei veikla, kiek atitinkamo krašto lietuvių pajėgumas leidžia. Ypačingą pasigėrėjimą sukelia Kanados Lietuvių Bendruomenė. Jos apylinkių skaičius auga, santykiai su kitomis organizacijomis yra sklandūs, pagrindinis dėmesys skiriamas kultūros sričiai ir labai jautriai bei teigiamai atsiliepia į Lietuvos išlaisvinimo darbus per Vyriausiąją Lietuvos Išlaisvinimo Komitetą. Gausiai remia VLIKą finansuojanti Tautos Fondą, surinkdama ir Tautos Fondui įteikdama dideles sumas pinigų kiekvienais metais. Amerikos Lietuvių Bendruomenė, jai priklausančių kultūros bei lituanistinio švietimo sritimis nepasitenkino ir pasuko į politinę veiklą. Toks elgesys iššaukė ALTos pasipriešinimą, o ALTą sudarančių organizacijų nepasitenkinimą. Amerikos Lietuvių Bendruomenės vadovybė, vietoje švelninti susidūrimą, toliau tęsė ALTos darbų menkinimą. Tame įsisiūbavime atsirado opozicija pačioje Amerikos Lietuvių Bendruomenėje, o iš jos susiformavo Amerikos Lietuvių Bendruomenė, Inc. Taip prieita gilaus nesusipratimo, nesantikos ir kaltinimų vienu kitais.

Toks susipainiojimas darbo padaloje ir priešiškos nuotaikos tarp labai svarbių organizacijų, yra apgailėtinas ir skubiai šalintinas. Siekiamieji mūsų tikslai įpareigoja negaišti klystkeliuose, bet vieningai ir sutartinai ieškoti būdų esamai negerovei pašalinti. Pilnas savo darbų supratimas, artimo meilė ir tikra pagarba savo broliui lietuviui, gali daug padėti šioje painiojoje. Tiesiausias kelias į susipratimą yra pokalbio kelias. Pokalbis suartina žmones ir jų mintis. Pokalbyje išryškėja siekiamieji tikslai ir tinkamiausi jiems pasiekti keliai. Reikia pradėti pokalbius, nes kitų kelių susipratimui pasiekti nėra.

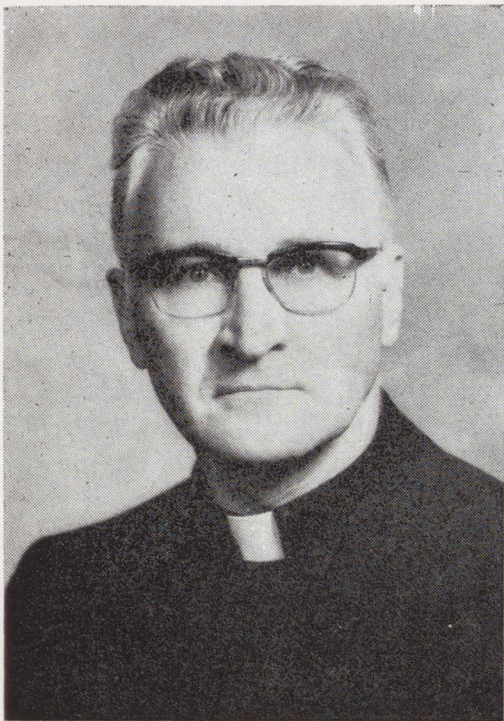
LKDS Centro Komitetas

Tautos Fondo Tarybos direktoriai. Iš kairės: Algis Vedeckas, J. Bagdonas, Aleks. Vakselis, prel. J. Balkūnas, Jurgis Valaitis, Petras Minckūnas, Pumputienė, sekretorė.

● Board of Directors of the Lithuanian Lithuanian National Foundation, Inc.

Foto L. Tamošaitis

Tėvas Leonas Zaremba, SJ, naujai paskirtas Jėzuitų vienuolyno provincijolas.

● Father Leonas Zaremba, the newly designed Provincial of the Lithuanian Jesuit Fathers.

KUN. L. ZAREMBA—NAUJASIS JĖZUITŲ PROVINCIOLAS

Jėzuitų generolas, T. Pedro Arupe, paskyrė lietuvių jėzuitų viceprovincijos naujuoju provincijolu T. Leoną Zarembą, SJ. Šiuo metu T. Zaremba eina klebono asistento pareigas lietuvių Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapijoje Clevelaide. Provincijolo pareigas jis perims nuo 1977 m. sausio 1 d.

Leonas Povilas Zaremba, Jono ir Karolinos Dragūnaitės sūnus, gimė 1923 m. Šeduvoje, Panevėžio aps. Šeimoje buvo trečiasis vaikas iš penkių.

Pradžios mokyklą lankė Šimonyse ir Kupiškyje. Mokėsi Panevėžio gimnazijoje ir brandos atestatą gavo 1941 m. Trumpai dirbo Panevėžio miesto savivaldybės įstaigoje.

1942 m. įstojo į Tarpdiocezinę Kauno kunigų seminariją ir studijavo Vytauto Didžiojo Universiteto filosofijos fakultete. Pirmuosius teologijos metus mokėsi Eichstaetto (Bavarijoje) kunigų seminarijoje. Trejus likusius teologijos metus studijavo Romos Gregorianumo Universitete, gyvendamas Pontifikalinėje Šv. Kazimiero lietuvių kolegijoje. 1948 m. gavo teologijos licenciatą laipsnį ir tais pačiais metais buvo iššventintas kunigu kardinolo Aloyzo Traglia Laterano bazilikoje.

1948 m. gale nuvyko į Čilę ir dirbo pastoracinį darbą, studijuodamas penktuosius teologijos metus Santiago Katalikų Universitete. Vienerius metus kapelionavo Santiago katedroje.

1952 m. įstojo į Jėzaus Draugiją. Naujokyną atliko Čilėje. Dvejus metus gilino teologines studijas San Miguel Universitete, Argentinoje. Dvejus metus mokytojavo Tacua-

LITUANISTINIS ŠVIETIMAS ARGENTINOJE

Argentinoje JAV LB-ės Švietimo vadovo J. Kavaliūno vizito metu š. m. liepos mėnesį įsisteigė švietimo komisija: pirm. kun. A. Steigvila, vicep. L. Stankevičius, sekretorė—Irenė Simanauskienė. Ši komisija prižiūri trijų lietuviškų mokyklų darbą.

Lietuviškos šeštadienio mokyklos veikia: Aušros Vartų parapijoje — Avellanadoje, kur dirba Ses. Angelika Damrodaitė, kazimierietė, jai padeda Ona Butrimaitė ir Ona Burbaitė. Lietuvių Centre, Bs. Airės mieste, kur moko Eugenija Rudytė, vaikų ansambliui vadovauja Nelida Zavickaitė. Lietuvių Susivienijime—Lanus mieste veikia trys grupės: mažųjų, kuriuos moko Marytė Bardžiūtė, paaugusiųjų — Irenė Samanauskienė ir suaugusių grupė — Žvaigždutė Valentinaitė.

Mokytojos dirba nemokamai, mokiniai atsilygina tikrai už mokslo medžiagą — pamokų atspausdinimą. Visus techniškus darbus atlieka L. Stankevičius.

Šių mokslo metų užbaigimas įvyko lapkr. 20 d. Lietuvių Susivienijimo patalpose. Ta proga Vladė Survilienė pakalbėjo apie M. K. Čiurlionio kūrybą. Mokytojos buvo pagerbtos gyvų gėlių puokštėmis, o vaikai pavaišinti užkandžiais. Be to, vyko mokinių piešinių paroda.

rembo gimnazijoje, Urugvajuje. būdamas bendrabaučio berniukų vedėju.

1958 m. gale atvyko į Chicago ir dirbo Jaunimo Centre. 1960-61 mokslo metais studijavo asketinę teologiją Pomfret Center, Conn. Vienerius metus buvo Chicago lietuvių jėzuitų namų vyresniojo pagalbininku ir vienerius metus vikaravo Montrealio lietuvių parapijoje. Buvo Montevideo lietuvių parapijos klebonu trejus ir pusę metų; vienerius metus Brazilijoje Sao Paulo lietuvių jėzuitų vyresniuoju ir ketverius metus Montrealio lietuvių Aušros Vartų parapijos klebonu. Dvejus metus vadovavo Chicago lietuvių religinėm radijo programoms.

Nuo 1974 m. rudens buvo Clevelando lietuvių Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapijos klebono asistentu ir lietuvių jėzuitų provincijolo pagalbininku.

Provincijolo pareigas T. Zaremba perims iš kun. Gedimino Kijausko, SJ, kuris vadovavo lietuvių jėzuitų Provincijai nuo 1967 metų, tvarkydamas jėzuitų veiklą JAS-se, Kanadoje, Brazilijoje ir Urugvajuje.

Naujasis provincijolas, kaip matome, gilaus išsilavinimo, plačios pastoracinės ir įvairios administracinės veiklos žmogus.

Knygos

Naujųjų laikų Lietuvos istorija

Prano Čepėno Naujųjų laikų Lietuvos istorijos I-sis tomas — XIX amžiaus pabaiga ir XX amžiaus pradžia iki Pirmojo pasaulinio karo — baigiama spausdinti M. Morikūno spaustuvėje, Chicagoje.

Jau yra parašytas bei rengiamas spaudai ir II-sis šios istorijos tomas, kuris apims laikotarpį nuo I-mojo pasaul. karo pradžios ligi 1920 m. pabaigos. Trečysis tomas bus skirtas nepriklausomos Lietuvos gyvenimui ligi 1940 metų.

Istoriją leidžia Dr. Kazio Gri-

niaus Fondas — 2523 W. 69th St., Chicago, Illinois 60629.

Pirmasis tomas bus apie 500 psl. ir iš anksto užsisakiusiems kainuos \$12.00, vėliau — \$15.00. Užsisakyti šiuo adresu: J. Urbelis, 1649 No. Broadway, Melrose Park, Ill. 60160. Telefonas: (312) FI 4-9033.

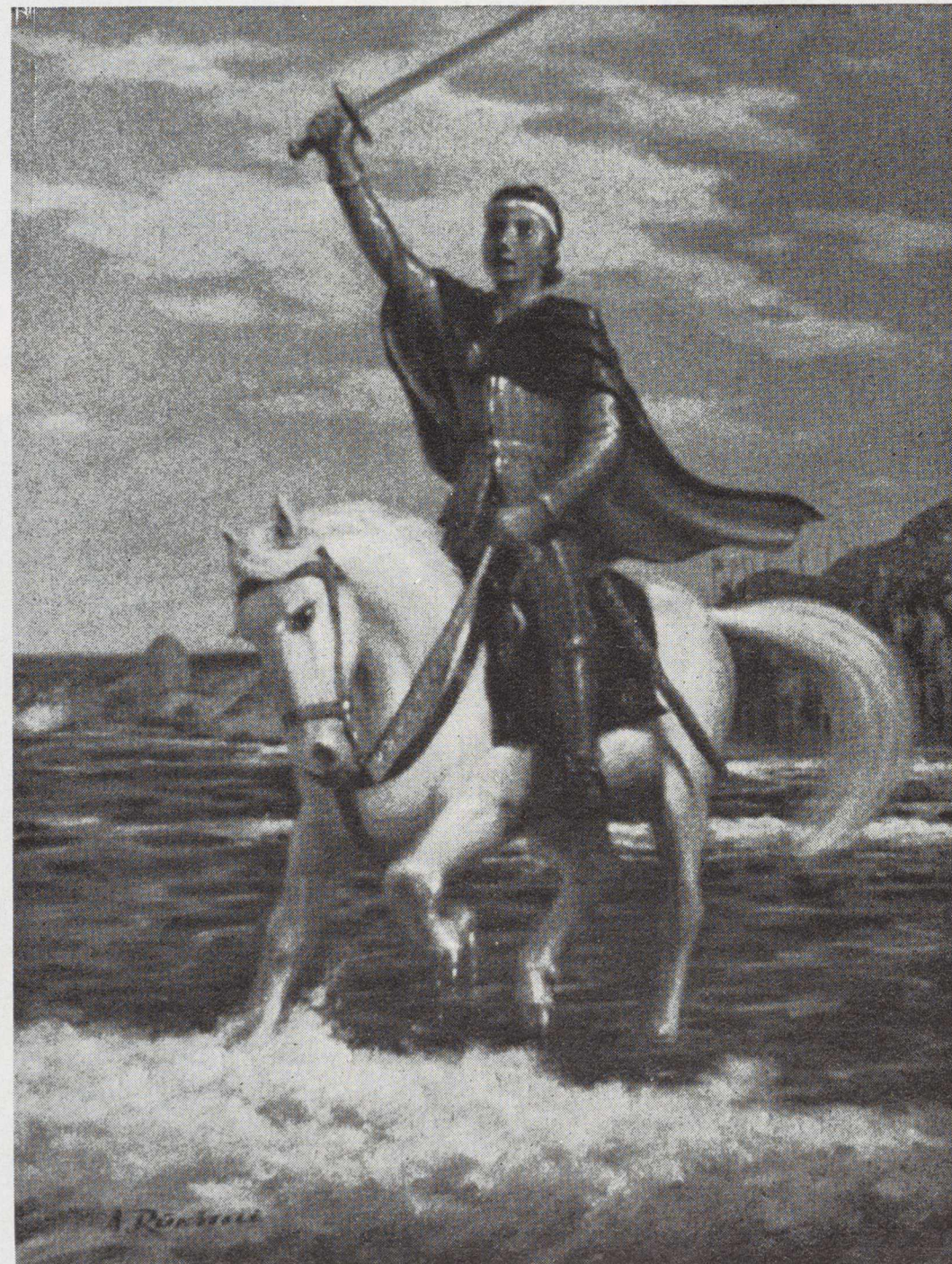
Albinas Baranauskas, **Rudenys ir pavasariai** arba Užplynių Pultinevičius namie ir svetur. Romanas. II dalis. 348 psl. Išleido Lietuviškos Knygos Klubas. 1976. Viršelis dail. V. O. Virkau. Kaina \$6.

Stasys Džiugas, **Kiškučio vardinės**. Eilėraščiai vaikams. Iliustravo dail. Vl. Stančikaitė. Antroji laida, 1976. Išleido Lietuviškos Knygos Klubas. 60 psl.

ANAHEIM BULLETIN dienraštis savo gruodžio 3 dienos laidoje įsidėjo nuotrauką Alfonsos Pažiūrienės prie lietuviškais motyvais iš šiaudelių padarytais kalėdiniais papuošimais, ir ilgesnį straipsnį apie tų papuošalų atsiradimą ir jų padarymą.

Straipsnyje yra paminėta kaip 1943 Čikagos Mokslo ir Pramonės muzėjus kreipėsi į lietuvius prašydamas prisidėti prie bendros eglutės papuošimo tema "Kalėdos visame pasaulyje." Į šį kvietimą tuojau atsiliepė legalus Lietuvos valdžios atstovo, generalinio konsulo Čikagoje žmona, p. Juzė Daužvardienė.

A. Pažiūrienė yra vicepirmininkė Anaheim Art Association ir gruodžio 4 d. Anaheim Cultural Arts centro patalpose demonstravo lietuviškų kalėdinių papuošalų meną ir paaiškino jo atsiradimo istoriją.

Vytautas Didysis prie Juodųjų Jūrų.
"Vytautas the Great at the Black Sea," by A. Rukstale.

BAKŪŽĖ KALNUOSE

Kastytis Jurgis Gliauda

*Kalnuos, lyg taškelis, bakūžė;
vėjai kalnuos alkani—
patamsy, prie lango, palūžę,
mudu, naslaičiai, vieni.*

*Šešėliai nuskrido pro uolą;
debesys gal, gal sapnai?
Tikrovė, kaip laimė, prapuola—
sunkiai kankina kalnai.*

*Patamsiuos jie slenka prie lango;
graso—ir mums taip klaiku:
aplinkui bakūžę jie rangos,
veržia dygiu vainiku.*

*Širdis, lyg paukštelis sugautas;
uolos—dvelkimas šalnų;
gyventa, tikėta, keliauta—
rasta—bakūžė kalnuos.*

*Tokie, mes našlaičiai, bejėgiai;
jie—milžinų milžinai!
Už ką, mūsų širdį prislėgę,
sunkiai kankinat kalnai?*

*Kalnuos, lyg taškelis, bakūžė;
vėjai kalnuos alkani—
patamsy, prie lango, palūžę,
verkiame tykliai vieni.*

1947

Poetė Aldona Prižgintaitė, gyvenanti Australijoje. Spausdina poeziją Australijos ir JAV-bių lietuvių spaudoje; dalyvavo antologijose "Terra Australis" ir "Tretieji vainikai".

Poetess Aldona Prižgintaitė, Australia.

Aldonos Prižgintaitės eilėraščiai su gauduliu ir su nostalgija mini paliktą tėviškę, kalba apie ištikusią neteisybę. Poetė susirūpinusi žmogaus puolimu ir su ilgesiu dainuoja apie žmogaus ir pasaulio atgimimą, ieškodama vilties ir nusiramimo maldoje ir kontempliacijoje. □

Aldona Prižgintaitė

METŲ SODAS

Jei į metų sodą tu mane nuvestum,
Kur kiekvienas žiedas žydi man vienai —
Ir brangiausią širdžiai išsirinkti duotum,
Man žydėtų lygiai jie visi gražiai:

Purpurinė rožė glaussis prie ramunės
Šiandieninė laimė Tėviškės laukai —
Ir neužmirštuolė Vėliai prisimintum,
Tą jaunystės meilę, kurią praradai.

Jų kiekvienas gyvas, jie visi man kalba —
Gal asmuo, gal likę jų tikrai vardai
Juokas mano lūpų, tos minutės džiaugsmas,
Taip širdim tikėjau aš tuomet kuriai....

Obelys svajingos.... Dobilas raudonas....
Ieva baltaplaukė.... Mėlyni linai —
Mano metų sode žiedas nenukrinta,
Tik kasmet pražysta dar kiti naujai

MALDA

Tokia gili, gili malda krūtinėj,
Širdy nepaprastai ramu — — —
Baltoje sienoje žaidžia žvakių liepsnos,
Rausva švieselė žiba pamažu

— Ko atėjai, širdie? aš tyliai klausiu
Ant tavo veido šviečia šypsena.
— Ko ieškai čia ir ko tuijen ilgiesi,
Ar dar gyvenime esi kuomi kalta?....

— O, Viešpatie, — kartoja lūpos,
O mintys grįžta, klaidžioja namuos,
Kur ant palangės virpa vėjo nupūstas auksinis
lapas —
Ir pasiklysta žvilgsnis nebyliuos veiduos

— O, ne, — atsako ji, širdis mažytė, —
Ne sau gyvenimo, ne laimės aš meldžiu!
O Tavo akys tokios žinančios ir tokios geros,
Ir, rodos, jos atsako: — Aš tikiu

Tokia gili, gili malda krūtinėj,
Širdy nepaprastai ramu — — —
Baltoje sienoje žaidžia žvakių liepsnos,
Rausva švieselė šoka pamažu....

TU IR AŠ

Ir tu ir aš kadais namus turėjom,
Lydėjo mus jauki jų šiluma — — —
Ir tu ir aš kadais į ateitį tikėjom,
Kad ji ateis, kaip auštanti diena

Dabar už lango žydi rausvos vyšnios,
Kadais žydėjo jos.... ten tėvų soduos buvo
daug žiedų!
Bet tavo žvilgsnis neramus ir toks pavargęs,
Ir aš tavęs paguost surasti žodžių negaliu.

— Kodėl? — sakai švelniai paėmęs mano
Kodėl? — kartoja vakaras tylus. / ranką,
O ten kažkur gatve nueidi skardus juokas,
O ten kažkur vaikšto gyvenimas, kaip pasaka
gražus — — —

Argentinos lietuvių Švietimo komisija: pirm. kun. A. Steigvila, Juozas Šiušis, vicep. L. Stankevičius, sekretorė Irenė Simanauskienė.

The Educational Committee of the Argentinian Lithuanians.

LITUANISTINIŲ KNYGŲ LENTYNOJE

Štai paskutiniu metu knygų rinkoje pasirodė eilė vertingų lituanistinių knygų anglų kalba. Laikas jomis susidomėti, kadangi nevienas iš mūsų norės apdovanoti švenčių proga savo draugus ar pažįstamus. Geriausias būdas — knyga, nes tai yra vertingiausias dalykas, nekalbant apie jos naudingumą, ypač propagandos reikalams. Svetimtaučiu padovanojus tokią knygą gali ne tik jį bendrai informuoti, bet ir praturtinti jo akiratį apie Lietuvą. Knyga lituanistikos temomis turėtų būti duodama ir mūsų jaunimui pasiskaityti. Dažnai nesugebantį ar nenorintį lietuviškai kalbėti jaunuolį galima sudominti lietuviškomis temomis anglų kalba parašytais leidiniais. Išvada aiški — imkime knygą ir eikime Lietuvos keliu!

Patartina įsigyti šie leidiniai:

THE LITHUANIANS IN AMERICA

1651-1975. A chronology and Fact Book. Compiled and edited by Algirdas M. Budreckis. 1976. Oceana Publications, Inc. Dobbs Ferry, New York.

Šis A. Budrecko parašytas veikalas yra dvidešimts pirmasis Oceana leidyklos etninėje serijoje. Knygoje yra įžanginis žodis, chronologija 1651-1975 metų, dokumentai, priedas, bibliografija ir rodyklė. Bendras knygos turinys yra vertingas, matyti, kad autorius įdėjo daug laiko ir pastangų, tačiau trūksta junginio tarp knygos skyrių. Pavyzdžiui: dokumentų skyrius neturi jokio įvado. Nėra nurodyta, kodėl buvo tokie dokumentai parinkti. Gale pridėtas įvadas prie dokumentų skyriaus palengvintų skaitytojui susigaudyti. Tarp kitų dokumentų visai be reikalo įdėtas gen. T. Koščuiškos testamentas "To Make Themselves Happy As Possible", naudojantis A. Šalnos straipsniu "General Kosciusko — A Lithuanian?", parašytu 1958 m. Iš tiesų, kad Koščuiška lietuvis, nieko nesakyčiau, bet šiame straipsnyje nėra jokių lietuviškų pėdsakų, rodančių, kad Koščuiška buvo lietuvis.

Atsižvelgiant į gerąsias knygos vietas, tenka pastebėti, kad Budrecko knygoje yra nemažai vertingos medžiagos, įdomių istorinių faktų apie lietuvių Amerikoje. Geras pavyzdys yra 1651-1863 metų apimtis chronologijos skyriuje, kur kalbama, kad 1622 m. lietuviai protestantai apsigyveno New Amsterdamo kolonijoje, kur randama pavardžių: Butwill, Ardwill Cantwill, Purvis. 1838 m. lietuviai sukilėliai Lucijonas Eismontas, Domininkas Ablamavičius, Barnabas Putramentas, Jeronimas Jagiello, Hipolitas Narusevičius, Kostas Kownacki, Liudvikas Skorupskis ir kun. Liudvikas Jezykowicz (pirmasis katalikų lietuvių kunigas Amerikoje), atvykę į JAV. Neužmirštama garsioji "California gold rush", kurioje nevienas bandė savo laimę, aukso ieškodamas, jų tarpe Stanislavas Pangauskas iš Alūkštos 1849 m. Kitam tautiečiui, Jonui Kačinskiui, gerai pavyko ir laimė jam nusišypsojo aukso ieškojimo metu.

Gerai peržiūrėjus Budreckio knygą, peršasi išvada, kad ji yra naudinga svetimtaučiu, norint supažindinti su lietuvių gyvenimu JAV-bėse. Tačiau, jeigu tokia būtų knygos paskirtis, kyla klausimas, ar ne per daug joje tokių

nereikšmingų faktų (svetimtaučiu), kaip pavyzdžiui: "The official name of the Lithuanian Alliance of America became its English version....." (28 psl.) arba, kad 1939 m. "Three or four Lithuanian families settled in Miami, Florida, creating the nucleus of a Lithuanian-American community...." Dažnai minima, kad tokia ar kitokia radijo valandėlė įsisteigė tais ir tais metais. Ar nepakaktų, jei būtų pažymėta, kad per tiek ir tiek metų veikė ir tiek valandėlių. Leidinys gal vertesnis būtų, jei skaitytojas rastų daugiau pavardžių tokių lietuvių ar lietuvių kilmės asmenų, kurie yra savo pėdsakus palikę plačiame JAV kultūros, pramonės, pvz., filmų pasaulyje, ir pan.

Guide to Polish Libraries and Archives.

Richard C. Lewanski, compiler. Eastern European Quarterly, Boulder. Distributed by Columbia University Press, New York, 1974.

Lewanskio veikalas duoda pagrindinius nurodymus anglų kalba apie bibliotekų ir archyvų fondus Lenkijoje. Toks leidinys vertingas ir lietuviui istorikui, nes specialioje rodyklėje randame Lietuvą liečiančios medžiagos įvairiose mokslo įstaigose Balstogėje, Gdanske, Krokuvoje, Lodžėje, Lubline, Poznanėje, Vroclave ir Varšuvoje. Ypač pažymėtinos Varšuvos įstaigos, jų tarpe Naujų Dokumentų Archyvas, Pagrindinis Archyvas Seniems Dokumentams, Valstybinė Biblioteka ir Lenkijos Mokslo Akademijos Archyvas, kur yra daug unikinių ir retų leidinių, dokumentų, liečiančių Lietuvą: Lietuvos metrika 1386-1792; Didžiosios Lietuvos Kunigaikštijos diplomatiniai archyvai 1401-1687; Lelevelio korespondencija; 1831 metų sukilimas; Lietuvos žemėlapių rinkiniai; Strykovskio "Kronika polska" (1597); Radvilų, Sapiegų, Tiškevičių ir kitų šeimų archyvai ir t. t. Išvardinti visus eksponatus neįmanoma.

Knyga labai sėkmingai suorganizuota. Pradžioje yra miestų rodyklė su jų archyvais, kiekvienas archyvas turi savo kodo ženklą. Alfabetine tvarka yra sudėti miestai ir jų archyvai. Duodamas archyvo adresas, telefonas, viršininko pavardė, įsikūrimo istorija, archyvo temų apimtis, kiek yra medžiagos, specialūs rinkiniai ir unikumai, metinis knygų skaičių gavimas, skaitytojams patarnavimai ir bibliografija. Knygos gale yra temų rodyklė. Pavyzdžiui, norint sužinoti, kur yra Sapiegos šeimos archyvas, randamas kodas 24h,— reiškia, reikia žiūrėti į Varšuvos miesto viešąją bibliotekos aprašymą psl. 127-129.

Toks leidinys yra ypač vertingas ne tik istorikams, bet ir visiems besidomintiems Lietuvos istorija. Galima parašyti nurodytu adresu ir pasiteirauti apie medžiagos gavimą studijuojančiam rūpimu klausimu. Tai yra ne tik palengvinimas, bet ir paskatinimas tiems, kurie galėtų daugiau padaryti mūsų istorijos srityje.

SAMOGITIA. The Unknown in History.

By Chas. L. Thourot Pichel. 1973, Maltese Cross Press. Wilkes-Barre, Pa.

Autorius Pichel yra žinomas savo studijomis genealogijos srityje per 50 metų. Jam prancūzų valdžia suteikė keletą ordinų 1960 m., o Sorbonoje buvo tituluotas "Grand Officier de l'Ordre International du Bien Public, Re-

VENEZUELOJE PAGERBTA ALDONA ERĖTAITĖ

Alexandra Vaisiūnienė

Mirusiųjų dienos minėjimo proga buvo atlaikytos iškilmingos mišios už neseniai mirusią prof. D-ro Juozo Ereto dukterį Aldoną. Pamaldas atlaikė Venezuelos lietuvių klebonas Antanas Perkumas.

Pamokslo įžangoje kunigas Antanas Perkumas prašė išklausyti magnetefono juoston įrašytą Lurdo istoriją, kurią įkalbėjo Aldona Erėtaitė. Iš įkalbėjimo jautėsi kiek daug talentingo ir kilnaus išsilavinimo būta Aldonos asmenybėje. Koks ryškus, aiškus ir skambus balsas pilnas jautrumo. Toks puikus Aldonos įkalbėjimas sujaudino visus klausytojus. Mišių metu jaunimas naudojo Sibiro maldaknygės maldas, kurias parašė keturios jaunos lietuvaitės, ir giedojo lietuviškas giesmes pritariant vargonais.

Daugumas mūsų galime gailėtis, kad neturėjome progos pažinti asmeniškai kas buvo mums D-ro Juozo Ereto šeima. D-ras Juozas Eretas, būdamas Šveicarų kilmės vokiečių literatūros Šveicarijos Universiteto profesorius ir visuomenės veikėjas, Lietuvos atsikūrimo metu dirbo daugiau, kaip ne vienas lietuvis iš mūsų pačių. Jo meilė Lietuvai yra neišmatuojama ir neišsemama. Jo visą nuveiktą darbą, kurį jis dirbo Lietuvai, labai sunku išpasakoti. Enciklopedijoje parašyti tik faktai, kurie tilpo viename puslapyje, bet D-rui Eretui

(Nukelta į psl. 17)

publique Francaise" 1957. Kokiu būdu autorius Pichel buvo taip sužavėtas Žemaitijos praeitimi, neaišku. Lai jo pirmutiniai sakiniai kalba už save: "This book is a remarkable achievement in the work of history. Rare is the historian who is even acquainted with the word Samogitia, and yet, upon reading this fascinating revelation, he undoubtedly will be pleased to accept it as a real treasure vital to the fundamental points that helped shape and preserve Europe ethnically, spiritually, culturally and linguistically."

Fantazijų ir tikrų istorinių faktų mišinyje skaitytojas yra priverstas susidomėti knygos turiniu. Spalvingai nupieštame Žemaitijos 700 metų istorijos leidinyje yra pateikiama keletas įdomių fotografijų: Mateikos paveikslas "Žalgirio mūšio" detalė, Kęstučio portretas, italo Benozzo Gozzolio paveikslas, kuriame matyti 60 Žemaitijos didikų prie Medičių pilies Florencijoje, pakeliui į Konstančą (Šveicarijoje) 1415 m.; Vytauto portretas ir kt. Penkių puslapių bibliografijoje sužymėti leidiniai anglų, lietuvių, prancūzų, lenkų, rusų ir vokiečių kalbomis. Iš lietuvių autorių minimi Daukanto, Dundulio, Deveikytės, Gabrio, Gečio, Hertmanavičiaus, Jurgėlos, Jusaičio, Končiaus, Liko, Šamio, Stanio, Stuko, Šliupo, Totoraičio, Vaitekūno, Vizgirdos ir Žadeikio veikalai.

Baigdamas savo knygą apie Žemaitiją, Pichel pavartoja citatą iš Katangos, Afrikoje, premjero Moise Tschombės kalbos, pasakytos 1962 m.: "You were two happy children, you ran in the sun..." Vien dėl knygos egzotiškumo ir dėl rašytojo stiliaus įdomu šią knygą paskaityti.

Raimundas Lapas

NEGĖSTANTI LIEPSNA

Keturiasdešimts trys religiniai eilėraščiai. Autorius nežinomas. Ir štai kas keista, kad čia ne tiek dėmesin atkreipi į pačią poeziją, kaip imi spėlioti kas ją parašė?

Ar tai svarbu? Aišku svarbu. Niekas neatsako į anoniminius laiškus. Redakcijos juos meta šalin. Policija bando išaiškinti nežinomą laiško rašytoją. Norint parašyti recenziją apie tokią knygą atsiranda tikra tuštuma. Ar girti ar peikti? Bet ką? Kad nors būtų pseudonimas. O dabar laukinės mintys ima intriguoti vaizduotę . . .

A tiesa, kad rankraštis atvežtas iš Lietuvos? Galėtų ir taip sau keli bičiuliai (kad ir Amerikoje) sufabrikuoti poezijos rinkinį?! Bet tikėkime, kad leidėjai neklysta ir žino iš kur jie tą rinkinį gavo. (Šių dienų žmogus yra dažnai linkęs abejoti, nes jam siūloma per daug vertybių iš karto.) Bet kaip tik šitas autoriaus trūkumas man kliudo rašyti. Pasakysiu ką nors, o gal geras pažįstamas paskui šaipysis iš manęs: "neatspėjai, neradai . . ." Tiesiog vaikų žaidimas ar donkichotiška kova su bevardžiu šešėliu. (O aš spiritizmo nepraktikuojau) Sorry . . . Šitie religiniai sonetai mane nuvylė. Gal kiti juos per daug giria? Menkas lotynų kalbos žinojimas man kliudo suprasti eilėraščių pavadinimus. O užvardis eilėraščiui svarbus, kaip yra svarbi etiketė ant vaistų buteliuko.

Aplamai aš labai mėgstu religinę poeziją. O ją rašyti nėra lengva. Mažai poetų tai sugeba. Didžiausias pavojus glūdi patekti į patosą, arba vartoti nuvalkiotas konvencines frazes. Aš religinius eilėraščius suprantu kaip poeziją, kuri priverčia giliau susimąstyti, iškelia filosofines idėjas, estetiškas vaizdais atgaivina sielą ar teikia dvasiai pajusti harmoniją ir grožį tarp Visagalio ir Visatos. Kaip pav. Tim-

mermans, Gezelles ir Tagores religinė poezija. Pas pirmuosius du yra toks nuoširdus ir subtylus džiaugsmas, pas Tagore gilių minčių platybės. Jų lyrika tai kaip ištrokusiam stiklinė skaidraus vandens. O kokios žavios yra senovės indų šventųjų knygų eilės, pav. giesmė pasaulio Kūrėjui. Šiame "Negėstančios liepsnos" rinkinyje deja to nėra. Tai eiliuotos maldos malda-knygei. Trūksta to nuoširdaus paprastumo, kuris būdingas religinei poezijai. Kalba per daug patetiška, sakyčiau taip galėtų rašyti tik jaunas moksleivis-seminaristas.

"Tu—Tėvo žodis ir Žmogaus Sūnus,
Dvi prigimtys Tavy kartu gyvena.
Tu panašus į kūrinius silpnus,
Jų kraujas tavo gyslomis sruvena."
Nenorom atklysta filosofo Feuerbacho žodžiai: "Der Mensch schuff Gott nach seinem Bilde." (Žmogus sukūrė Dievą pagal savo atvaizdą.)

"Nurimsta audros, žodį Tau ištarus,
Šalin pabėga demonai pikti,
Bejėgiai Tavo priešai pasidaro,
Tau atiduoda grobį net mirtis."

Jau visai prozaiški vaizdai. Skaitai ir vis užkliūva dirbtinumas, kuris religinei poezijai nėra sveikas. Vargu ar šitos knygos eilutės iš viso galėtų sukelti skaitytojui pamaldžią nuotaiką? Man gaila šito nepavykusio eksperimento, nes gera religinė poezija yra penas žmogaus dvasiai. Man gaila poeto, jo gerais norais neabejoju. Neabejoju ir leidėjų gera intencija. Tik nevisada yra grynas auksas tai, kas žiba kaip auksas.

Aplamai sunku vertinti kūrybą žmogaus, kurio ir šešelis lieka nematomas. Maloniau rašyti, kada galima pagirti. Gal atsiras skaitytojų, kuriems patiks, nes—
"de gustibus et coloribus non est disputandum."

—Z. Tenisonaitė

Negėstanti liepsna. Religiniai sonetai. Rankraštis gautas iš Lietuvos. Spaudė Immaculata Press, Putnam, Conn. 1976. pusl. 52. Kaina nepažymėta.

Didžiausias kailiu pasirinkimas

pas vienintelį
lietuvi kailininką
Chicagoje

**NORMANA
BURŠTEINĄ**

Tel. 263-5826
(įstaigos) ir
677-8489
(buto)

185 North Wabash Avenue
2nd Floor Chicago, Ill. 60601

LAUREATO J. GLIAUDOS RAŠTŲ BIBLIOGRAFIJA

Kalbininkas prof. K. Būga, grįždamas iš Rusijos į laisvą Lietuvą, parsivežė žodyno rankraščių 40 pūdų.

Mūsų tarpe gyvenęs rašytojas laureatas Jurgis Gliuda yra laimėjęs 6 "Draugo" romano premijas, 1 "Laisvosios Lietuvos premiją" ir 3 "Dirvos" novelių premijas. Tai sudaro jau didelį kraitį atsikursimui laisvai Lietuvai.

Pateikiame laureato Jurgio Gliudos raštų bibliografiją; ji nėra pilna, nes mums nebuvo prieinama jo publicistiniai ir kritikos straipsniai, skelbti įvairioje spaudoje.

REDAKTORIUS

"Lietuviai Šveicarijoje", almanachas, 1945.

"Lietuvis teisininkas", lietuvių teisininkų žurnalas, 1949 — 1952 metais.

AUTORIUS

Poezija

Broliai, poema, spausdinta "Draugo" atkarpose 1949 m.

Ave, America! Eilėraščių rinkinys, 1950.

Beletristika

Namai ant smėlio, pirmasis "Draugo" premijuotas romanas, 1951.

Meilės pinaklis, komedija, vaidinta iš rankraščio, 1952.

Ora pro nobis, antrasis "D." premijuotas romanas, 1952.

Gėstanti saulė, beletristikos rinkinys, 1953.

Raidžių pasėliai, spaudos draudimo gadinės romanas, 1955.

Tėviškėlė už kalnų, 2-jų veiksmų pasaka, vaidinta Detrote ir Los Angeles, "Eglutė", 1955 gegužės-birželio mėn.

Šikšnosparnių sostas, trečiasis "Draugo" premijuotas romanas, 1960.

Ikaro sonata, romanas M. K. Čiurlionio tema, 1961.

The House upon the Sand, romanas, vertimas į anglų kalbą, 1963.

Agonija, Lietuvos laisvės paskutiniųjų dienų romanas, 1965.

Antra laida 1970.

Delfino ženkle, ketvirtasis "Draugo" premijuotas romanas, 1966.

Čiurlionis, drama iš Čiurlionio gyvenimo, rankraštis, vaidinta 1968 ir 1975.

Sonata of Icarus, romanas, vertimas į anglų kalbą, iliustruota M. K. Č. parinktais paveikslais, 1968.

Liepsnos ir apmaudo asociai, penktasis "Draugo" premijuotas romanas, 1969.

Kompiuterinė santuoka - Ideali medžiotojai, komedija, vaidinta iš rankraščio, 1969.

Aitvarai ir giria, "Laisvosios Lietuvos premijuotas (autoriaus šeštasis) romanas, 1971.

Kaukių balius, 2-jų veiksmų komedija, vaidinta iš rankraščio; spausdinta "Septintojoje Pradalgėje", 1971.

Simas, Simo Kudirkos laisvės bėgimo apybraiža, du leidimai, išleido "Viltis", 1971.

Simas, apybraiža, vertimas į anglų k., 1971.

Brėkšmės našta, romanas, 1972.

Taikos rytas, novelių rinkinys, 1972.

Joje spausdinama 3 "Dirvos" konkurse premijuotos novelės:

"Lošėjų ratelis", 1963; "Žaizdre", 1968 ir "Šalia milžinų", 1969.

Sunkiausias keliu, romanas, vaizduojas 1918-1920 m. Lietuvos atsikūrimą ir kovas su tėvynės priešais - rusais komunistais, 1973.

Naktis, drama, vaidinta iš rankraščio, 1974.

Pagairė, "Draugo" premijuotas romanas, autoriaus septintas, 1975.

Parengė V. Prižgintas

Atkelta iš 16 psl. įgyvendinti tuos darbus buvo reikalingas jo visas gyvenimas.

Bet nieko nėra amžino, kaip mums visiems taip ir jo šeimai užėjo liūdno ir skaudžios valandos, kurias atjautė visa lietuvių šeima. Jo duktė Aldona lankė Švento Kryžiaus Seserų mokyklą Kaune, Žiburio gimnaziją Šakiuose. O Šveicarijoje baigė vaidybos studijas. Nuo 1951 metų ši gabi aktorė pastoviai tęsė savo vaidybos meną Mannheimo Nacionaliniam teatre, sukurdamą daugelį svarbių vaidmenų ir sulaukdama labai puikių kritikos atsiliepimų Europoje. Gyvendama Vokietijoje ji artimai talkininkavo Amerikos Balsui, kurio tuometinis redaktorius D-ras Vytas Dambrava su ja ir paruošė šią religinę programą. Ta radijo programa yra Venezueloje, ir dėl to iškilo mintis bendruomenei ir ypač jaunimui suruošti šį nuširdų ir tikrai vertingą minėjimą.

Parapija ir bendruomenė nuširdžiai dėkoja kunigui Antanui Perkumui už jo pastangas gražiai katalikiškai paminėti šviesų a.a. Aldonos Erėtaitės atminimą. Caracas lietuviai didžiai vertina savo klebono kunigo Antano Perkumo pastangas atnaujinti katalikišką akciją ir jungti lietuvius bendrai maldai ir bendram darbui.

Lithuanian Leaders in Washington, D.C.

The Supreme Council of Lithuanian Liberation, VLIK, held its annual session in Washington, D.C. December 4-5, 1976. The present convention of representatives of Lithuanian organizations of which VLIK is composed, heard the general report on the first day of Dr. Kestutis, board chairman, a report on the international situation by prof. Domas Krivickas, and went through a symposium moderated by Dr. Br. Nemickas on "The Tasks of VLIK in the Constellation of the Future." Resolutions were adopted following the work of the committees on Sunday, December 5.

VLIK continues to function as the leading representative of Lithuanian sovereignty outside of occupied Lithuania. It therefore has a most responsible part in coordinating activities with and among the other Lithuanian organizations and institutions: the Lithuanian Diplomatic Service, the American Lithuanian Council, the Lithuanian World (and U.S.A.) Community, the National Foundation—and the other constituent members.

Tribute was paid to the role that the younger Lithuanian generation of scientists, professionals, intellectuals, artists, etc., are assuming in following the footsteps of their elders in upholding the torch of Lithuania's independence, freedom and prosperity.

Expertise was found needed incessantly to guard Lithuanian interests in the complicated and ever-changing present international situation. The manifold assistance available the world-over need only be cultivated, promoted. Especially advantageous have been the circumstances for action on the American continent. And special thanks were expressed to American friends as highly situated as the President himself, the White House, Congress, etc.

The main burden of upholding all organizations and enterprises is carried by the ever-willing, self-sacrificing Lithuanians abroad themselves. Their donations, private and public actions on behalf of their disadvantaged fellow compatriots is massive, spontaneous and hopefully, will continue to respond in concert with their leadership. Thus VLIK delegates could gratefully acknowledge a donation extended by the Canadian delegate of \$17,000.

Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto seimo, įvykusio 1976 m. gruodžio 4-5 dienomis Shorehan Americana viešbutyje, Washington, DC, prezidiumas: kalba dr. Kęstutis Valiūnas, Vliko pirmininkas. Sėdi: iš kairės — prof. dr. Česlovas Masaitis, seimo pirmininkas; dr. Jonas Valaitis, pirmininko pavaduotojas; Vaiva Vėbraitė — sekretorė.

Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto seimo, įvykusio 1976 metų gruodžio 4-5 dienomis, Shorehan Americana viešbutyje, Washington, DC, atstovai ir svečiai.

VLIK (Supreme Council of Lithuanian Liberation) convened for a session in Washington, D.C., on December 4 and 5, 1976. The presidium and its chairman, Dr. Kestutis Valiunas, making his report.

Delegates and guests of the VLIK Washington, D.C. session at Hotel Shoreham Americana, Dec. 4-5, 1976).

Foto L. Tamošaitis

Šiaurės Amerikos Lietuvių Fizinio Auklėjimo ir Sporto Sąjunga (SALFAS) atstovų suvažiavime lakpr. 20-21 d. d. Toronte, Kanadoje.

Foto J. Urbonas

Suvažiavimas nutarė 1978 m. ruošti Pasaulio Lietuvių Sportinės žaidynes — Olimpiadą Toronte.

Delegates of SALFAS (Lithuanian Association of Physical Culture in North America) convention in Toronto, Canada November 20-21. It was decided to organize World Lithuanian Olympic Games in the city in 1978.

Seeking Emigration Through International Forums

Kestutis Jokubynas, veteran of 17 years of the Gulag archipelago, continues to be denied an emigration visa, in violation of the 1975 Helsinki accords. Following is a selection of recent documents on this case. (For Jokubynas' letter to Podgorny, see ELTA, August 197.)

Kestutis Jokubynas Letter to His Brother In Canada

June 4, 1976

Dear Brother,

Received your telegram. Thank you for all your efforts, but I am very much afraid that much more effort will be required, maybe for even five or more years. I am hoping that your patience and funds do not run out. If you are prepared for all the possibilities, even that we may never win, then please try; of course, I will be trying too. Although, at this time in my life, my final escape into freedom will lose its significance, I will fight until they finally release me, or arrest me for the third time, or maybe even dispose of me.

Of course, at this time I am helpless to do anything from this end. Now, it is entirely up to you. Maybe you could beg your government for help. Please write the full address of the minister who helped you before. I will appeal to him myself. That was suggested to me by telephone on the refusal for my emigration visa.

Kestutis

Jokubynas' Letter to First Secretary of the Lithuanian CP, P. Griskevicius

For two years now, I have been trying to avail myself of the universally recognized civic right which has been confirmed once more in the first article of the Helsinki Agreement—the right to change my place of residence and to leave for Canada to join my brother.

Yet the visa and registration department of the Lithuanian SSR Ministry of Internal Affairs keeps rejecting my application without any reason. My brother's application and my own repeated statements were rejected on June 21st of this year with a justification that was more than strange: "... because there are no possibilities that this application might be granted." Is this a proper reply for a state agency?

Should anyone maintain that a system of slavery now reigns in the Lithuanian SSR, he would be promptly punished for the "slander of the soviet reality." But what other social system has forbidden its citizens to change their place of residence? I would like to know what right and what law justifies my being chained to this specific country?

Please explain these matters to me and instruct the appropriate agencies that they change their illegal verdict and allow me to leave the Soviet Union.

Kestutis Jokubynas
Address: 232044 Vilnius
Zvaigzdziu Street, 48-33

June 22, 1976

Letter of Canadian Lawyers to Kurt Waldheim

The Honourable Mr. Kurt Waldheim
Secretary General of United Nations
United Nations Building,

New York, New York, U.S.A.

Dear Honourable Sir

Re: Application for Exit Visa #292
from U.S.S.R.—Lithuanian T.S.R.
for Kestutis Jokubynas

I have been asked to write this letter by Mr. Jonas Jokubynas, who is presently residing in Hamilton, Ontario, Canada.

His brother, Kestutis Jokubynas, has just recently been denied permission to leave the U.S.S.R. No reason was given for this denial.

I believe a letter written by Mr. Jonas Jokubynas to one of our Cabinet Ministers on behalf of his brother explains more eloquently than I could what the present situation is. I enclose a copy of this letter for your perusal.

The United Nations has done a great deal recently in the field of human rights and self-determination. I ask that in view of this new spirit expressed by the members of the United Nations you bring considerable influence to bear on behalf of Kestutis Jokubynas.

We feel that you are our last hope.

Yours very truly
KRONAS & SEELE
Barristers, Solicitors,
Notaries Public
Hamilton, Ontario
(signed) EUGENE KRONAS

Letter of Jokubynas' Brother to Canadian Minister of Labor

April 2nd, 1976

The Honorable John Monro
Minister of Labour
M.P. for Hamilton East
Ottawa, KIA OJ2

Re: Application for Exit Visa #292
from the U.S.S.R./Lithuania
T.S.R. for Kestutis Jokubynas

Dear Sir,

I am turning to you with a plea to assist me to obtain an emigration visa for my brother, Kestutis Jokubynas.

My brother is suffering enormously because of his ideological beliefs being squarely opposed to those under which he is forced to live. Because of his convictions and his outspoken nature, my brother was twice jailed. He was convicted on political charges: in 1953, he was sentenced to ten years of imprisonment for "participation in anti-Soviet nationalistic organization" (editing of clandestine students' paper). Released in 1954, during three years my brother worked as an accountant in Siberia. In 1957, he was sentenced to ten years of imprisonment for "an attempt to escape from the U.S.S.R."

As you can see, there is no possibility of reconciling the views of my brother in that country and allowing him to live there without any hope of emigration, he might commit some act which would end his young life.

My brother is an extremely able man who, during his years of imprisonment, has studied languages and now masters seven major languages. Given an opportunity to live in a free society, my brother would not only enjoy life but would make a worthwhile member of our Western society.

My brother had made several applications to the Russian authorities and has been repeatedly refused the emigration visa. What I hear from people who were successful in leaving the U.S.S.R. is that, by writing letters such as this to you and to other influential people, it does put pressure on the U.S.S.R. government and eventually an emigration visa becomes possible.

On November 6, 1975, my brother Kestutis had met all appropriate Canadian immigration requirements for entry to Canada as a permanent resident and was granted a visa for immigration, valid for one year. On March 23, 1975, he submitted a Statutory Declaration #292 (attested by the U.S.S.R. Embassy in Ottawa) to the local authorities in Vilnius-Lithuania, applying for an exit visa from the U.S.S.R.

I do, therefore, Sir, beg your assistance at this very crucial time to perform this humanitarian act and write to whom you feel applicable in order to exert all the pressure and influence possible.

I thank you in advance for your possible assistance, and remain,

Respectfully yours,
Jonas Jokubynas
40 Organ Cresc.
Hamilton, Ont., Canada

My brother's full address:
U.S.S.R. Lithuanian T.S.R.
Vilnius—Zvaigzdziu g-ve 48-33
Canadian Press Comment on Jokubynas Case

Teviskes Ziburiai reports that Kestutis Jokubynas, a Lithuanian who spent 17 years as a political prisoner in Siberia, now wishes to emigrate and join his brother in Toronto. In violation of the spirit of Helsinki, the Soviet Union has refused permission. The paper also reports that Kestutis wrote to Soviet President N. V. Podgorny protesting the situation of the church in Lithuania. The article, reproduced in the Lithuanian underground paper, the Chronicle of the Lithuanian Catholic Church, states that those who try to practice their religion are persecuted. Students are denied further education, religious artists and craftsmen are dismissed from their guilds and are unable to gain other employment, professional singers and musicians dare not perform in churches even on special occasions. The Church is becoming infiltrated by the KGB so that agent priests can be sent to other countries to carry out KGB duties.

(William Markiewicz, in Sun, Toronto, July 19, 1976.)

Sinyavsky Calls on World Public Opinion

Dissident Soviet author, Andrei Sinyavsky, who now lives in Paris, has called on world public opinion to help Lithuanian linguist, Kestutis Jokubynas, emigrate to Canada to join his brother.

Sinyavsky said, Jokubynas, who has just been refused permission for the fifth time to emigrate, has spent a total of 17 years in Soviet prison camp simply because he asked to leave the Soviet Union.

In his latest appeal in June, Jokubynas wrote to the First Secretary of the Lithuanian Communist Party asking to be allowed to leave the Soviet Union. He said the right to emigrate has been confirmed by the Helsinki Security Conference agreement. "Under what right and on the basis of what law am I being kept in this country," he asked.

(ELTA, October 1976; No. 10 [210])

OBITUARY

DR. JULIUS BIELSKIS, Los Angeles
Consul General of Lithuania

Dr. Julius J. Bielskis, Honorary Consul of Lithuania in Los Angeles.

Dr. J. J. Bielskis, garbės konsulas, Los Angeles

Dr. Julius J. Bielskis was born at Padeksnis, near Tytuvėnai, county of Raseiniai, Lithuania, on Jan. 6, 1891. He came to the United States in 1908. He studied at the Blumer Naturopathic College in Hartford, Conn., and received the Doctor's Degree in Naturopathy. From 1917-19 he studied international law at George Washington University and from 1921-23 constitutional law at Fordham University. He also studied economics and foreign trade at New York University. In 1932 he graduated from American University College of Law, Los Angeles.

J. Bielskis established and for several years directed the Lithuanian Information Bureau at Washington, D.C. He was president of the Lithuanian National Council and of the Knights of Lithuania; was one of the organizers and a captain of the Lithuanian American Brigade to fight the bolsheviks in the struggle for Lithuania's independence.

He was commissioned by the Lithuanian government to institute the first Lithuanian Consulate in the United States. In 1926 he resigned from the consular service and became associated with a leading life insurance company.

In 1939 the Lithuanian government appointed him honorary consul in Los Angeles, and in 1956, already retired, he was promoted to Consul General of Lithuania. Since the Soviet occupation of Lithuania, 1941, the Consul General had to withstand many pressures of that government to relinquish his post as Lithuanian representative. In 1973, during Lithuanian Day ceremonies at Los Angeles City Hall, the mayor presented Dr. Bielskis with the city's symbolic key.

He has written in Lithuanian "Keliuone Lietuvoje 1916" (Journey to Lithuania in 1916")

after completing a relief mission to the old country then under German occupation; and in English, "Lithuania, Sidelights on Life in Lithuania." He translated into English the historical novel "The Battle of Grunwald" by Ivan K. Sokolnikow, which was published by "Lithuanian Days" in 1963.

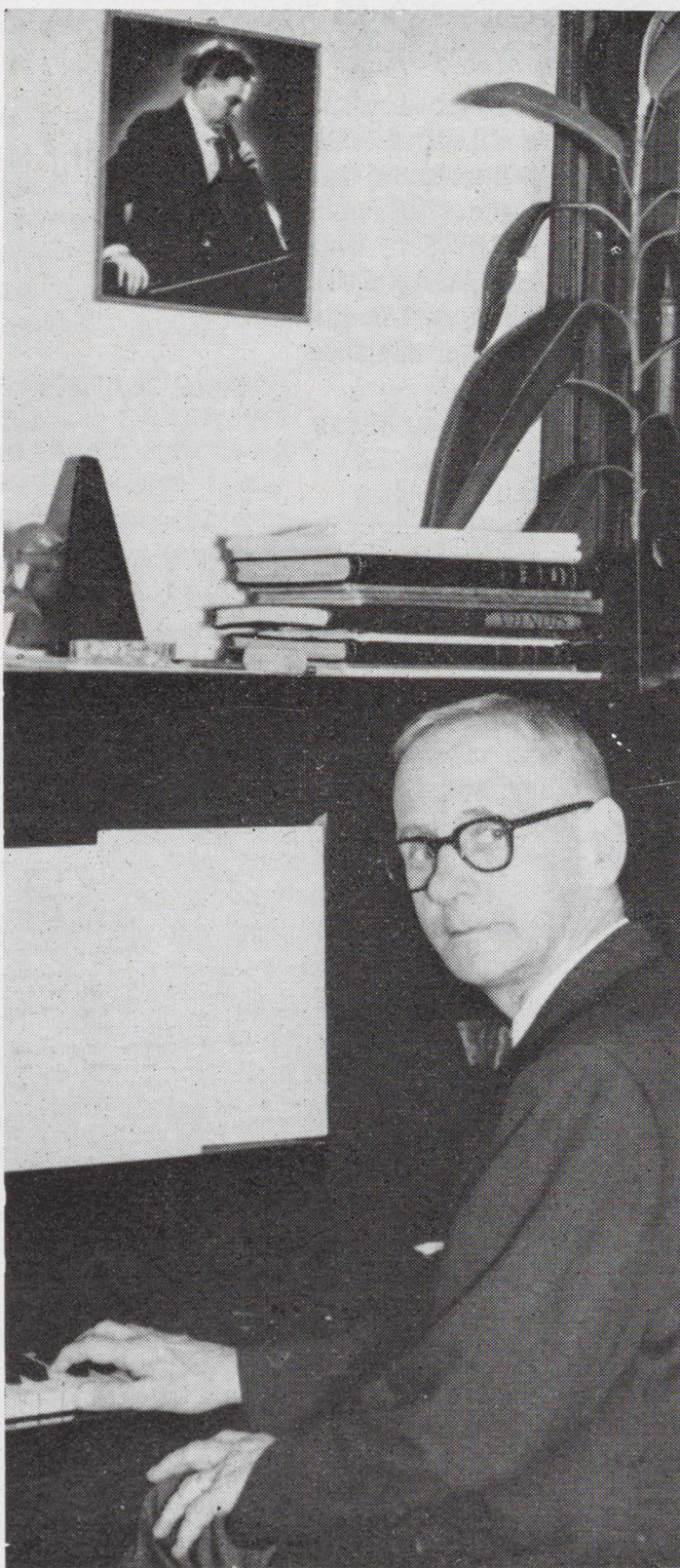
Dr. J. J. Bielskis died Sunday, January 2, 1977. His ashes will be buried in the Lithuanian National Cemetery in Chicago, Illinois.

VLADAS JAKUBENAS

(1904—Dec. 13, 1976)

In the realm of culture, art and music, Lithuanian aspirations are of the loftiest of any nation whose path has been strewn with adversities and obstacles as severe as the nationals of this country are obliged to conquer.

Just a short while ago (Nov., 1973) we had taken a glimpse at the instructive life of musicologist, composer, performer and educator Vladas Jakubenas of Chicago, whose 70th

Composer and music critic prof. V. Jakubenas
Prof. V. Jakubėnas, kompozitorius ir muzikos kritikas.

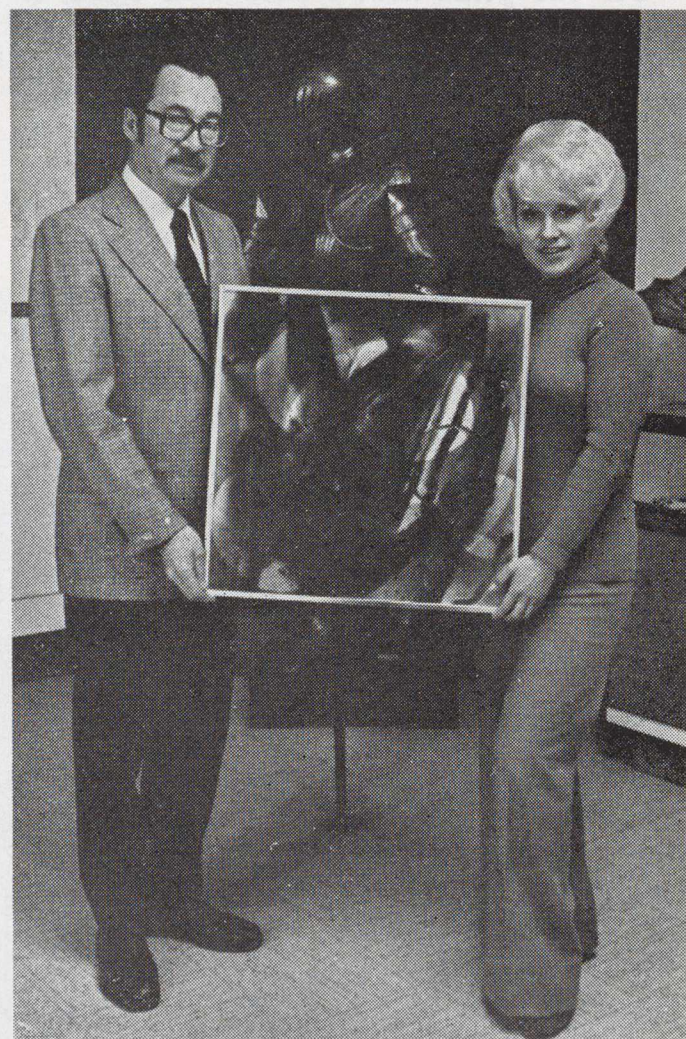
anniversary and 50 years of creativity were being observed.

Born in Birzai on May 15, 1904, he was subsequently turning his energies to record and critically evaluate the history of Lithuanian music, including his own achievements, to enable Lithuanian musical contributors deservedly gain recognition and establish themselves world wide and not just remain as scattered specimens of preservation. "A road to Calvary it is, one that even Vytautas Bacevicius (his colleague) had to traverse," he had professed.

The temporal life of V. Jakubenas ended in Chicago on December 13, and his body rests in the Lithuanian National Cemetery. The tributes paid to the composer during the funeral ceremonies reflect the broad internationally-wide cultural background in which the activities of the deceased had been formed and then took place. His legacy has to be continued.

LITHUANIANS IN THE NEWS

Antanas Masionis of Elmwood Park, New Jersey, has retired in June from his educational duties as German language teacher at New Milford School for the last 15 years. He was also supervisor of the Lithuanistic schools of the New England region. His varied educational activities have been reviewed, upon retirement, in the New Milford School publication, noting that as a retirement presentation A. Masionis received from his colleagues automobile radio-telephone equipment.

Mrs. A. Variakojis presenting one of her own executed paintings to Stanley Balzekas, founder of the Balzekas Museum, Chicago.

Dail. A. Variakojienė įteikia paveikslą Balzeko Muziejaus steigėjui S. Balzekui, Jr.

—Foto V. Noreikos

Raimundas Lapas

From the Lithuanian Recording Horn

With this issue of Lithuanian Days we will provide a regular column concerning newly released Lithuanian phonograph records issued in North America. Such a column was demanded by many of our readers, who were moved by the article "U.S. Latvians Publish Highly Developed Musicology Handbook Annually," which brought out the fact that there is a grave mistake that all recent Lithuanian phonograph records are not, but should be, listed for future historians. Such a problem has been hereby resolved by Lithuanian discographer Raimundas Lapas, who agreed to publish such a regular listing in the pages of Lithuanian Days. All recording artists or their managers are asked to send an exemplary copy to the editor of this column, which will be listed in future editions of Lithuanian Days, at Lithuanian Research, Foreign Studies Office, 7900 W. Division, River Forest, Illinois.

Skaito DALIA JUKNEVICIUTE. Issued by PELKIUS ZIBURELIS, 6949 South California Avenue, Chicago, Illinois. 1976. Cover design by Albinas Elskus.

Dalia is no longer with us, but the memory of her will last forever. The name Juknevičius is in itself the history of Lithuanian theatre. Romualdas Juknevičius—director, actor, with characteristics of Anton Chekov, firm yet flexible. From the stage of the Kaunas Theatre he left us such memorable performances as "Man Under the Bridge," "Youth," and "In Pukis' Money Affairs." His daughter Dalia followed such paths. Born in Kaunas in 1935, Dalia graduated from Saint Casimir's Academy in Chicago. Her artistic abilities are discovered in A. Elskus' studio, and in 1952 with a BA degree graduated from Chicago's Art Institute. Later she studied art in Italy, France and Germany.

During the years of 1960-1965 Dalia studied and performed at Chicago's Goodman Theatre. A few such roles were Doli in Tolstoy's "Anna Karenina," villager in Brecht's "Mother Courage and Her Children," mother in Akutagawa's "Rashomon," Mme. Josephine in Giradoux's "The Madwoman of Chaillot." A member of Actors' Equity, as well as listed in the "Index of Theatrical Productions" of the New York Times, Dalia's name appears on the playbill of the American Playhouse Theatre. Her voice was a regular over the "Theatre of Phynance Radio Workshop" on WNIB FM radio.

The actress devotes equal time to her beloved native Lithuanian tongue theatre. As an actress she is seen in plays by K. Ostrauskas, A. Landsbergis, A. Skema, V. Alantas and others. However she is not confined to acting alone; as a director of productions we find her in A. Skemas' "Ataraxia," K. Ostrauskas' "Quartet," G. Bizet's opera "Carmen," and A. Landsbergis' "School of Love." A regular in the literary radio series "Pelkius

Zibureliai" over the Margutis radio program literary evenings held in Chicago, Boston, Detroit, New York.

Dalia rests eternally in Chicago since February 25, 1975. In no way did she leave us; her created scenes will live on. Thanks to her close colleagues, who built her the finest monument and created the finest attribute one can give to an actor, her recorded voice was issued as a phonograph record. Three works were recorded in 1973 in the studios of Margutis, the fourth—during a live performance at the LI convention in Philadelphia. Included are Vincas Kreve-Mickevičius' excerpts of GILSE, Janina Degutytes poems, Liune Suteimas FAMINE, and Algimantas Mackus' poems.

Dolia is no longer with us, but the memory of her will last forever . . .

LITHUANIA MINOR

STUDIA LITUANICA III

In the aftermath of World War II the political status of Eastern Europe has undergone a profound change and with it the way of life of its peoples. The area most radically affected by the war and the decisions of the war allies—Great Britain, the United States and the Soviet Union—is the northern part of the former province of East Prussia.

One area of East Prussia is known as Lithuania Minor or Prussian Lithuania. Although her history and ethnography is rich in material of interest to scientists in many fields, little is known about Lithuania Minor's past and people to the English-speaking public. The reason: a scarcity of publications in the English language.

In an attempt to narrow this gap and to enable the English-speaking public to acquaint itself with the extent and meaning of the post-war changes of the area, the Lithuanian Research Institute, Inc., has published a collection of six scientific studies: **Studia Lituanica III. A Collection of Studies on Her History and Ethnography**, edited by M. Brakas (304 pages, 59 maps and illustrations). The studies deal with: Lithuania Minor's history as shaped by international treaties through seven hundred years; the attention the former Kingdom of Prussia paid to the area's ethnography by using the name "Kleinlitauen" ("Lithuania Minor") in its cartography and by promulgating its decrees and proclamations in the Lithuanian language; the treatment and life of the Lithuanian soldiery in the 18th century Prussian Army; the grave markers of Lithuania Minor as a characteristic expression of her folklore; and the area's toponymy as affected by Germanization and Russianization in this century. Four of the studies are written in English, while one (on the area's cartography) is written in German and another (on its toponymy) in Lithuanian, summaries of which convey their content in English.

All of these studies, written by Lithuanian scientists competent in their field, are original and deal with source material which has

never before been analyzed in detail or revealed to the English-speaking public. They in Chicago as well as participant of various contain material of interest not only to the scientist—particularly the historian, sociologist, ethnographer, cartographer or political scientist—but also to the general reader. The volume is therefore recommended as a valuable addition to any public or private library collecting factual material on Eastern Europe's past and present.

Available at the book's printer, the Lithuanian Encyclopedia Press, Inc., 395 W. Broadway, South Boston, Mass. 02127, and at "Lithuanian Days" bookstore, 4364 Sunset Blvd., Los Angeles, CA 90029. Price \$15.00.

Books printed in the 16th century on various subjects, and a leatherbound Lithuanian song book printed in 1893 were found in a section devoted exclusively to Books. Copies of newspapers of every type, shade and description dating back to the last century and up to the present, formed a prominent part of the Exhibit.

For those with a sense of history, there were photographs of the many Lithuanian organizations, with detailed descriptions of their activities and members. Also shown were pictures of churches and tombstones, some dating back into the early period of this country's history, as well as a number of large colorful religious and political posters.

Sports minded Lithuanians enjoyed pictures and news clippings of many renowned Lithuanians. Dr. Jonas Lenkaitis practically single-handed, dedicated himself to erecting this exhibit.

—:—

Balzeko Lietuvių Kultūros Muziejus pasipuošė nauja iškaba, kurią suprojektavo arch. Jonas Mulokas, gyv. Los Angeles.

ADMINISTRACIJA RAŠO:

GARBĖS PRENUMERATORIAI:

A. Ambrazas, Euclid, OH; A. Devenis, MD, Long Beach, CA; vysk. V. Brizgys, Chicago, Ill; W. Maker, Burbank, CA; Dr. A. Matukas, Putnam, CT; Rev. V. Pavalkis, Milpitas, CA; Ona de Vabalas, Venezuela; J. Vitėnas, Washington, DC.

LD PAREMTI AUKOJO:

Po \$50 — S. Bartis, D.D.S., Kun. V. Pavalkis.

\$25 — LKM Akademija.

Po \$10 — J. Briedis, V. Dapšis.

\$7 — A. Kalvaitis.

Po \$5 — E. Ribokienė, K. Virbickas.

\$4 — K. Varis.

Po \$3 — S. Baniulis, P. Dovydaitis, V. Janušonis, A. Logucki, A. Matulionis, A. Norušis, V. Petrauskas, J. Salys.

Po \$2 — A. Gustaitis, J. Macėnas, P. Sliteris.

Po \$1 — A. Orvidas, E. Swetik.

Nuoširdžiai dėkojame visiems, paremsiems "Lietuvių Dienų" žurnalo leidimą.

Administracija

PRENUMERATORIŲ DĖMESIUI

Maloniai prašome visų prenumeratorių, kai persikeliate į naują butą, iš anksto pranešti administracijai. Tada jums nesusitrukdys žurnalo gavimas ir mums susitauptys primokėjimas paštui už gražinimą žurnalo, arba tik nukirpto nuo voko adreso atsiuntimą. Už kiekvieną gražinimą ar adreso pakeitimą mes paštui mokame po 25 centus.

Administracija

ATSIŪSTA PAMINĖTI

Muzikos žinios, nr. 4 (211). Red. A. Kačanauskas. Leidžia Amerikos Lietuvių Vargonininkų-Muzikų Sąjunga. Atskiro nr. kaina \$1,25,

Sėja. Tautinės demokratinės minties žurnalas. 1976, Nr. 2(133), XXIV metai. Leidžia Varpininkų leidinių fondas. Red. L. Šmulkštys. 96 psl. Atsk. nr. kaina \$2.

Naujoji Viltis. Politikos ir kultūros žurnalas. 1976, Nr. 9. Red. kolegija: Dr. J. Balys (pirm.), A. Laiķūnas ir dr. Br. Nemickas. Leidėjas: Liet. Stud. Tautininkų Korp. Neo-Lithuania ir Am. Liet. Tautinė Sąjunga. 128 psl. Atsk. nr. — \$3.50

Prie Mulokų ir giminių kapo. Iš kairės: Rūta Mulokienė, Petras Mulokas — paskutinis gyvas knygnešys, 100 metų senukas, 10 metų buvęs ištremtas į Sibirą; arch. Rimas Mulokas (anūkas), Jadvyga Meliūnienė-Mulokaitė (duktė), T. Sakalauskienė, arch. Jonas Mulokas (sūnus) ir Dainius Mulokas (anūkas)

BALTIC BAKERY

2331 Alma Street, SAN PEDRO, CALIFORNIA

Telefonas 547-4331

Savininkas Antanas Kazilionis

Atidara nuo pirmadienio iki šeštadienio nuo 9 val. ryto iki 5 val. popiet

Vėl atidaryta buvusi "Lithuanian Bakery, pakeitusi vardą į

Išvežiojama duona per visas delikatesų ir kt. europėjiškas krautuves.

Gaunama ir Mayfair krautuvelyje, Hyperian ir Griffith Park Blvd.

JONAS A. VALANTIEJUS, M.D.

Cedarlane R 2: B 600

New Buffalo, MI 49117

616 — 469-3181

CHICKAMING MEDICAL CENTER

Harbert, MI 49115

616 — 469-1200

Gražiausių švenčių ir sėkmingų Naujųjų Metų!

A. TVERAS

Registruotas laikrodininkas

Brangenybės, laikrodžiai, juvelyriniai dalykai ir kt.

2646 W. 69th Street

Chicago, Illinois 60629

Tel. RE 7-1941

BALTIC BAKERY

Juozas ir Aldona Ankai — savininkai

4627 So. Hermitage CHICAGO, Illinois 60609 Telef. (212) LA3-1510

ir

2616 W. 69 Street, Chicago, Ill. 60629

Telefonas: (312) 737-6784

Siunčiame duoną ir raguolius į visas Amerikos dalis.

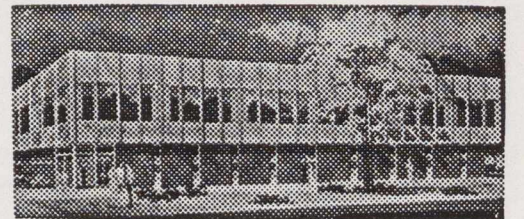
TAUPYKITE DABAR

Pas mus ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekviename skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

UŽ CERTIFIKATUS MOKAME:

7¼% — 6 metų su \$1,000, minimum 7½% — 4 metų su \$1,000, minimum 6¾% — 30 mėn. su \$1,000, minimum 6½% — 1 metų su \$1,000, minimum Savings insrd. to \$40,000 by FSLIC

Vėliavos duodamos nemokamai. Pradėjus naują taupymo sąskaitą, gausite vieną amerikietišką ir antrą pagal savo pasirinkimą su stovu. Kitos dovanos duodamos sąskaiton įdėjus atitinkamą sumą.

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court

Cicero, Illinois 60650

JUOZAS F. GRIBAUŠKAS

sekretorius

Tel.: (312) 656-6330 ir 242-4395

"LIETUVIAI AMERIKOS VAKARUOSE"

Siųskite metinę prenumeratą \$5.00

adresu:

"Lietuviai Amerikos Vakaruose"
4364 Sunset Bld., Los Angeles,
90029.

Galima LAV užsisakyti ir patelefonuojant — NO 4-2919.

Užsakykite LAV savo giminėms bei draugams, gyvenantiems rytinėse ir vidurio Amerikos valstybėse, tegu susipažįsta su mūsų veikla ir gyvenimu.

CRANE SAVINGS & LOAN ASS'N

High Dividend Rates
Accounts

Insured to \$40,000 by FSLIC

47th & Rockwell St., CHICAGO,
Illinois 60632

94th & Roberts Rd., Hickory Hills,
Ill. 60447

LITHUANIAN DAYS, JANUARY, 1977

Books of Interest

VYTAUTAS THE GREAT, Grand Duke of Lithuania, by Dr. Joseph B. Končius. History of Lithuania from King Mindaugas (1252) to to the end of the reign of Vytautas the Great (1490). 214 pages and a map. Price: \$3.00
Hard cover \$4.00

THE GREEN OAK. Selected Lithuanian poetry. Edited by Algirdas Landsbergis and Clark Mills. Published by Voyages Press, 1962. 118 pages. Price: \$5.00

LITHUANIA 700 YEARS. By Albertas Gerutis. Includes 1) The Origins of the Lithuanian Nation, by J. Puzinas; 2) Lithuania to World War I, by J. Jakštas; 3) Independent Lithuania, by A. Gerutis; 4) Lithuania's Resistance, 1940-52, by A. Budreckis; 5) Liberation attempt from abroad, A. Budreckis; 6) The prospects of Lithuanian Liberation, by S. Lozoraitis. 475 p.p. 1969. Price: \$12.00

Available at

"Lithuanian Days" Publishers
4364 Sunset Boulevard
Hollywood, Calif. 90029

LIETUVIŲ DIENŲ

žurnalo ir knygu

PLATINTOJAI

J. A. V-se

Brooklyn, N. Y. — "Darbininko" adm-ja.
So. Boston, Mass. — S. Minkus
Chicago, Illinois — Balys Brazdžionis,
'Gifts International', 'Parama', 'Terra',
'Marginiai'.
Cleveland, Ohio — J. Žilionis
Detroit, Mich. —
St. Anthony's Parish Library.
Los Angeles, Calif. — V. Prižgintas.
Putnam, Conn. — Immaculata Conception
Convent.
Rochester, N. Y. — A. Sabalis.
Waterbury, Conn. — "Spauda".
Woodhaven, N. Y. — "Romuva".

Anglijoje

Kew, Surrey — "Dainora".
Bradford, Yorks — Kun. J. Kuzmickis.

Australijoje

Adelaide, Edwardstown — A. Kubilius.
Melbourne - St. Kilda — F. Sodaitis
Sydney — Kun. P. Butkus.
Glen Osmond, S. A. — E. Reisonienė.
Mirren, S. A. — J. Rupinskas.

Italijoje

Roma — Mnsgr. V. Mincevičius.

Kanadoje

London, Ont. — A. Puteris
Toronto, Ont. — V. Aušrosas, A. Kuolas,
P. Misevičius,
Montreal, Que. — P. Rudinskas, (Parish
Library)

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMOS,

kurios bendradarbiauja su "Lietuvių Dienomis"

Los Angeles, Calif.

KALIFORNIJOS LIETUVIŲ RADIJAS
LITHUANIAN MELODIES
Stotis KTYM, banga 1460 AM
Šeštadieniais 12:30 — 1:00 p. p.
Išlaiko L. Radijo Klubas, Pirm, J. Mitkus,
2610 Griffith Park Blvd., Los Angeles, CA
90039 — Tel. (213) 662-6591

Baltimore, Md.

"RADIJO PROGRAMA LIETUVIAMS"
Girdima Marylande ir Washington, D.C.
Sekmadieniais 10 — 11 val. ryto
per FM radijo stotį WCAO 102.7 mgcl.
Programos vedėjai: Albertas Juškus,
4515 Wilmslow Rd., Baltimore, Md. 21210
Tel.: 366-4515
Kęstutis Laskauskas, 1312 Birch Ave.,
Baltimore, Md. 21227; Tel.: 242-1779

So. Boston, Mass.

Lietuvių Radijo valanda
LAISVĖS VARPAS
Sekmadieniais 11 — 12 val. priešpiet.
AM 1430 klc iš WWEL radijo stoties
Medford-Boston, Mass. 02155
Petras Viščinis, vedėjas,
173 Arthur St., Brockton, Mass. 02402
Telefonas: 586-7209

LIETUVIŲ RADIOJO KORP. PROGRAMA

Seniausia liet. radijo programa Naujojoje
Anglijoje, veikianti nuo 1934 m. bal. m.,
vedama Stepono ir Valentino Minkų, gir-
dima sekmadieniais 1 val. — 1 val. 30 m
Boston, Mass. — WLYN - 1360
Programoje: pasaul. žinių santrauka, muzi-
ka, dainos ir Magdutės pasaka.
502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127
Telefonas: AN 8-0489

Chicago, Illinois

SOPHIE BARCUS RADIJO ŠEIMA
7 programos savaitėje
Daily 12:30-1:00 pm Sat-&Sun 8:30-9:30 am
Visos programos iš WOPA 1490 klc A. M.
Programos vedėja Aldona Daukus-Barcus
Transliuojama iš nuosavos studijos.
WOPA stoties 1490 klc. A. M. 102-7 F. M.
7159 S. Maplewood, Chicago, Ill. 60629
Tel: HEmlock 4-2413.

MARGUTIS

Laikina neveikia

Nauja lietuviška radijo programa
pradėta birželio 4 d.

LIETUVOS AIDAI

Kiekvieno penktadienio vakarą 10-11 val.
WOPA Stotis — 1490 AM banga
Veda Kazė BRAZDŽIONYTĖ, 2646 W. 71st
St. Chicago, Ill. 60629 Phone 778-5374

LITHUANIAN RADIO FORUM

Bi-Lingual Civic program in English
and Lithuanian
Produced by Anthony J. RUDIS
Listener Participation Program
PHONE 445-6842 and ask a question
Sundays 2 to 3 PM
WXRT-FM 93.1 MHz.
Address: 9339 S. Oakley Chicago, Illinois

Cleveland, Ohio

Lietuvių Radijo Programa
TĖVYNĖS GARSAI
Girdima penktadieniais 8—9 val. vakaro
per WXEN-FM stotį 106,5 mc..
Vedėjas Juozas Stempužis.
4249 Lambert Rd., Cleveland, Ohio 44121
Telef.: 382-9268.

Detroit, Mich.

LIETUVIŠKŲ MELODIJŲ RADIJO VALANDA
WMZK-FM banga 98 mc
Pirmadienį — trečiadienį — penktadienį
nuo 8:00 iki 9:00 vakare
Programos reikalais kreiptis: Albert Misiu-
nas, 2483 Woodmere, Detroit, Mi 48209,
tel. 841-3026; Algis Zaparackas, 4120
Yorba Linda Dr., Royal Oak, Mi 48072,
tel. 549-1982.

LIETUVIŠKAS BALSAS-LITHUANIAN VOICE

WQRS-FM stotis. Banga 105.1 mc.
Sekmadieniais 8:25 — 9:05 val. ryto
Išlaiko Radijo Klubas.
Klubo pirm. Vacys Urbonas.
17175 Gaylord Ave., Detroit, MI 48240
Telefonas: 537-9642

Hartford, Conn.

"TĖVYNĖS GARSAI"
Connecticut vlst. liet. kultūrinė valandėlė
WRYM AM 840
Kiekv. sekmadienį 4:15 — 5:15 val. p. p.
Programos vedėjas A. Dragūnevičius.
273 Victoria Rd., Hartford CT 06114
Telefonas: CH 9-4502.

New York - New Jersey

"LIETUVOS ATSIMINIMŲ" radijo valanda
girdima kiekv. šeštad. 4 — 5 val. p. p.
iš New Yorko stoties WEVD — 1330 klc.
ir 97.9 meg. FM.
Direktorius Jokubas J. Stukas,
1467 Force Dr., Mountainside, N.J. 07092
232-5565. (Code 201)
Kultūrinė lietuvių radijo valanda anglų k.
per SETON HALL Un-to stotį WSOU-FM
pirm. 7:30 — 8:30 v. v. — 89.5 mg
Vedėjas J. J. Stukas.

Philadelphia, Pa.

Lietuvių Bendruomenės Radijo Programa
BENDRUOMENĖS BALSAS
Stotis WTEL — 860 kilocycl.
Šeštadieniais nuo 1:30 iki 2:30 p. p.
Kultūrinės apžvalgos, žinios, vietos kroni-
ka, muzika ir skelbimai.
Programas tvarko ir praveda
redakcinis kolektyvas.
Rašyti: "Bendruomenės Balsas"
1203 Green St., Phila., Pa. 19123.
Telefonas: PO 5-0932.

Pittsburgh, Pa

The First Lithuanian Radio Program
Pittsburgh, Penn.
Pittsburgh, Penn. — WPIT - 730 klc.
Sekmadieniais 12 val. — 1 val. p. p.
Programos vedėjai:
Povilas ir Gertruda Dargiai.
Visais reikalais kreiptis:
2040 Spring Hill R., Pittsburgh, Pa. 15214

Rochester, N. Y.

DAINOS AIDAS
Sekmadieniais 9:00 iki 9:30 val. iš ryto.
Stotis: WXXI-FM 91.5 MC
Išlaiko: Lietuvių Radijo Klubas.
Klubo valdyba: Al. Gečas, pirm., R. Kirš-
teinas, vicepirm., J. Krokytė, sek., Rūta
Ilgūnaitė, išd., L. Laukaitienė, narė.
Adresas: 320 Durnan St., Rochester, NY
14621

Waterbury, Conn.

LIETUVIŲ RADIJO PARTIJA
WBRY, Waterbury, 1590 kilocycles.
Kiekvieną šeštadienio vakarą 6:10—7:00.
Programos vedėjas ir direktorius
John D. Adams (Adomaitis).
5 Harriet Ave., Waterbury, Conn. 06708
Telefonas: 753-8898.

Montreal, Canada

LIETUVIŠKAS PUSVALANDIS
Kiekvieną trečiadienį nuo 11 val. v.
CFMB stotis — Banga 1410.
Programos vedėjas L. Stankevičius.
1053 Cr. Albanel, Duvernay, P. Q. Canada
Telefonas: 669-8834

Toronto, Ont., Canada

TĖVYNĖS PRISIMINIMAI
7 radijo programos savaitėje
Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio
4 — 5 val. p. p.
Trečiadienį vak. 7 — 8:15 v. v.
Šeštadienį 3 — 3:30 val. p. p.
Visos programos transliuojamos iš
Toronto stoties CHIN, banga 101 FM
Programos vedėjas Jonas R. Simanavičius.
175 Parkside Dr., Toronto 3, Ont.
Telefonas: 534-1274.

Roma, Italia

ROMOS RADIJAS
Transliuojama kasdien nuo 20 val. 50 min.
iki 21 val. 10 min. Vidurio Europos laiku,
41,15 ir 50,34 metrų bangomis.
Vedėjas Dr. J. Gailius.
Circonvallazione NOMENTANA 162.

Vatikanas, Italia

Programa transliuojama 8 kartus savaitėje.
Sekmad. rytais 10:30 - 11:00 Lietuvos laiku
ir kiekv. vakarą 20:15 - 20:30 Lietuvos laik.
Bangos: 31, 25, 19 ir 196 metrų.
Vedėjas Kun. Dr. V. Kaziūnas.
Adresas: Sezione Litvana, Stazione Radio
CITTA DEL VATICANO.

LIETUVIAI TELEVIZIJOJE

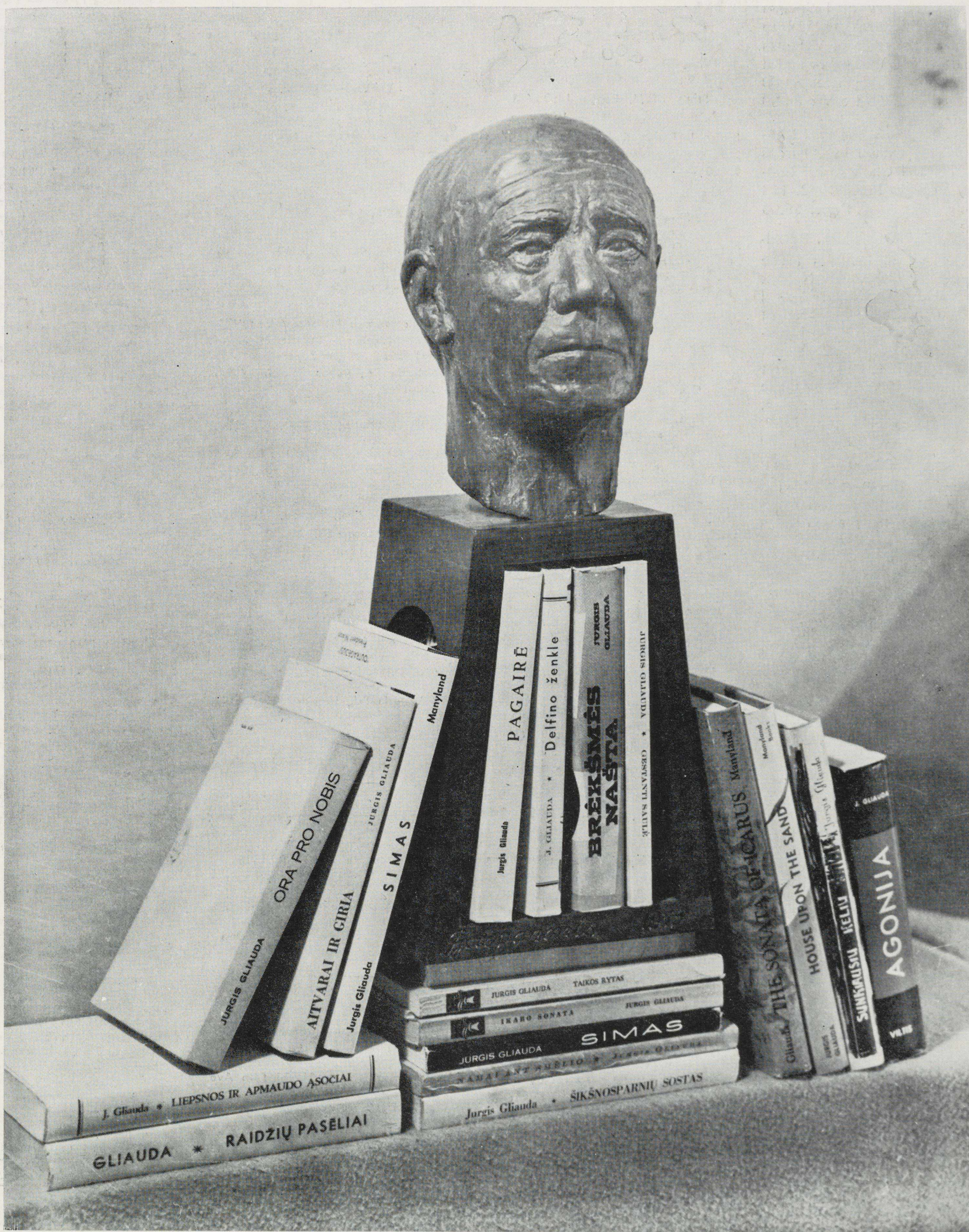
Išleista 1966

WCIU - TV Channel 26

Sekmadieniais 8:30

5845 So. Oakley Ave., Chicago, Ill. 60634
Tel. (312) 778-2100

Tolius šlutas, vald. pirm.

RAŠYTOJO J. GLIAUDOS BIUSTAS, NUKALTAS DAIL. PR. GASPARONIO, IR GLIAUDOS PARAŠYTOS KNYGOS.